

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE

Rolnictwo

w województwie

podlaskim

w 2012 r.

... 2012 ...

WYDAWCA

Urząd Statystyczny w Białymstoku

DYREKTOR

Ewa Kamińska-Gawryluk

Redakcja metodyczna:

Cecylia Jurkiewicz, Aldona Nagórka, Katarzyna Rozwadowska
– Wydział Badań Ankietowych

Redakcja techniczna, opracowanie graficzne, skład komputerowy i korekta:

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska, Anna Szeszko
– Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

Opracowanie wersji elektronicznej publikacji:

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska
– Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna również w wersji książkowej

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

15-959 Białystok, ul. Krakowska 13

tel. 85 749 77 00, fax 85 749 77 79

e-mail: SekretariatUSBST@stat.gov.pl, Internet: www.stat.gov.pl/urzedy/bialystok

---

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji za-tytułowanej „Rolnictwo w województwie podlaskim”. Opracowanie zawiera podsta-wowe informacje o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, wyników szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych, pogłowie zwierząt gospo-darskich i skali chowu niektórych gatunków zwierząt w gospodarstwach rolnych, po-ziomie skupu oraz kształtowaniu się cen wybranych produktów rolnych w skupie i na targowiskach w 2012 r. W celu zobrazowania przemian i tendencji w produkcji roślin-nej i zwierzęcej oraz na rynku rolnym, dane zestawiono z analogicznymi wielkościami z roku poprzedniego, a niektóre informacje zostały przedstawione na tle danych z lat 2000–2011.

Powierzchnię uprawy, plony i zbiory poszczególnych ziemiopłodów oraz pogłowie zwierząt gospodarskich zaprezentowano w podziale na sektor publiczny i prywatny, z wyodrębnieniem gospodarstw indywidualnych.

Analizę wyników produkcji upraw rolnych i ogrodniczych przedstawiono na tle wa-runków agrometeorologicznych oraz poziomu nawożenia.

Ponadto w tegorocznym wydaniu publikacji, oprócz dotychczas prezentowanych danych, zamieszczono informacje dotyczące cen gruntów ornych i łąk w obrocie pry-watnym.

Oddając w Państwa ręce niniejsze opracowanie, pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za przekazywane informacje oraz zgłaszane uwagi i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania treści i formy kolejnych jego edycji.

*Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku*

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, lipiec 2013 r.

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the publication titled “Agriculture in Podlaskie Voivodship”. It contains basic information about land use, sown area, result estimation of production of main agricultural and gardening crops, farm animal stocks and breeding scale of some animal species on private farms, procurement level and price formation of selected agricultural products at purchasing centres and on marketplaces in 2012. To illustrate changes and tendencies in crop and animal output as well as on agricultural market, data were compared with the analogous values of previous year and some information was presented in comparison with the data from 2000 to 2011.

Crop area, yields and production as well as farm animal stocks were presented in division into public and private sectors, distinguishing private farms.

Analysis of effects of agricultural and gardening crop production was presented against the background of agrometeorological conditions and fertilization level.

Moreover, in this year’s edition of the publication apart from the data presented so far, there is information on prices of arable land and meadows in private turnover.

Presenting the following edition, I would like to express my gratitude to all these individuals and institutions for providing information as well as comments and conclusions that contribute to shaping and enriching the content and form of its subsequent edition.

*Director
Statistical Office in Białystok*

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, July 2013

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona <i>Page</i>
Przedmowa	<i>Preface</i> 3-4
Uwagi metodyczne	<i>Methodical notes</i> 10
Wyniki badań – synteza	<i>Result of surveys – resume</i> 15
1. Produkcja roślinna	<i>1. Crop output</i> 15
1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin	<i>1.1. Conditions of vegetation and crop production</i> 15
1.1.1. Warunki agrometeorolo- giczne	<i>1.1.1. Agrometeorological conditions</i> 15
1.1.2. Poziom nawożenia	<i>1.1.2. Fertilization level</i> 17
1.1.3. Użytkowanie gruntów	<i>1.1.3. Land use</i> 19
1.1.4. Powierzchnia zasiewów	<i>1.1.4. Sown area</i> 21
1.2. Zboża	<i>1.2. Cereals</i> 22
1.3. Strączkowe jadalne	<i>1.3. Edible pulses</i> 28
1.4. Ziemniaki	<i>1.4. Potatoes</i> 29
1.5. Buraki cukrowe	<i>1.5. Sugar beets</i> 30
1.6. Rośliny oleiste	<i>1.6. Oil crops</i> 31
1.7. Uprawy pastewne	<i>1.7. Fodder crops</i> 32
1.8. Uprawy ogrodnicze	<i>1.8. Garden crops</i> 37
1.8.1. Warzywa gruntowe	<i>1.8.1. Ground vegetables</i> 37
1.8.2. Owoce	<i>1.8.2. Fruit</i> 39
2. Produkcja zwierzęca	<i>2. Animal output</i> 42
2.1. Bydło i owce	<i>2.1. Cattle and sheep</i> 42
2.2. Trzoda chlewna	<i>2.2. Pigs</i> 45
2.3. Drób	<i>2.3. Poultry</i> 48
2.4. Konie i kozy	<i>2.4. Horses and goats</i> 49
3. Skup produktów rolnych	<i>3. Procurement of agricultural products</i> 50
4. Ceny w rolnictwie	<i>4. Prices in agriculture</i> 52

SPIS TABLIC

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2011/12 .....
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika (2011, 2012) .....

LIST OF TABLES

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural holdings in terms of pure ingredient in 2011/12 farming year</i>	1	18
<i>Land use in agricultural holdings by user's seat (2011, 2012)</i>	2	19

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów (2011, 2012)	<i>Sown area by crop groups (2011, 2012) .....</i>	3	21
Płony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju (2011, 2012)	<i>Cereals yields in Podlaskie Voivodship against the background of the country (2011, 2012) .....</i>	4	24
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory zbóż (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of cereals (2011, 2012) .....</i>	5	25
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory zbóż w gospodarstwach indywidu- alnych (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of cereals in private farms (2011, 2012) .....</i>	6	26
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory strączkowych jadalnych (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of edible pulses (2011, 2012) .....</i>	7	28
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory ziemniaków (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of potatoes (2011, 2012) .....</i>	8	29
Produkcja zbóż i ziemniaków w prze- liczeniu na jednostki zbożowe (2011, 2012)	<i>Cereals and potatoes production in terms of cereals units (2011, 2012)</i>	9	30
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory buraków cukrowych (2011, 2012) ..	<i>Crop area, yields and production of sugar beets (2011, 2012) .....</i>	10	30
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory roślin oleistych (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of oil crops (2011, 2012) .....</i>	11	31
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory rzepaku (2011, 2012)	<i>Crop area, yields and production of rape (2011, 2012) .....</i>	12	31
Powierzchnia paszowa (2011, 2012) ...	<i>Feed area (2011, 2012) .....</i>	13	33
Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym (2011, 2012)	<i>Fodder crop area planted on arable land in main crops (2011, 2012) ....</i>	14	33
Płony nasion roślin pastewnych (2011, 2012)	<i>Yields of fodder seeds (2011, 2012) ....</i>	15	34
Płony roślin pastewnych (2011, 2012)	<i>Yields of fodder crops (2011, 2012) ...</i>	16	34
Zbiory pasz (2011, 2012)	<i>Feed production (2011, 2012) .....</i>	17	35
Produkcja z łąk trwałych (2011, 2012)	<i>Permanent meadows production (2011, 2012) .....</i>	18	36
Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2012 r.	<i>Structure of permanent meadows area and production in 2012 .....</i>	19	36
Powierzchnia uprawy, płony i zbiory warzyw gruntowych (2011, 2012) ..	<i>Crop area, yields and production of ground vegetables (2011, 2012) ....</i>	20	37
Zbiory owoców (2011, 2012)	<i>Fruit production (2011, 2012) .....</i>	21	39
Płony z 1 drzewa owocującego (2011, 2012)	<i>Yields from 1 fruit tree (2011, 2012) ...</i>	22	40
Powierzchnia uprawy i płony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2011, 2012)	<i>Crop area and yields from fruit bushes and berry fruit (2011, 2012) .....</i>	23	41

		Tablica Table	Strona Page
Pogłowie bydła i owiec w 2012 r.	<i>Cattle and sheep livestock in 2012</i>	24	42
Struktura pogłowia bydła i owiec w 2012 r.	<i>Structure of cattle and sheep livestock in 2012</i>	25	43
Gospodarstwa rolne utrzymujące bydło według skali chowu (2011, 2012)	<i>Agricultural holdings keeping cattle by breeding scale (2011, 2012)</i>	26	44
Pogłowie bydła w gospodarstwach rolnych według skali chowu (2011, 2012)	<i>Cattle livestock in agricultural holdings by breeding scale (2011, 2012)</i>	27	44
Gospodarstwa rolne utrzymujące krowy według skali chowu (2011, 2012)	<i>Agricultural holdings keeping cows by breeding scale (2011, 2012)</i>	28	45
Pogłowie krów w gospodarstwach rolnych według skali chowu (2011, 2012)	<i>Cows livestock in agricultural holdings by breeding scale (2011, 2012)</i>	29	45
Pogłowie trzody chlewnej w 2012 r.	<i>Pig livestock in 2012</i>	30	46
Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2012 r.	<i>Structure of pig livestock in 2012</i>	31	47
Gospodarstwa rolne utrzymujące trzodę chlewną według skali chowu (2011, 2012)	<i>Agricultural holdings keeping pigs by breeding scale (2011, 2012)</i>	32	47
Pogłowie trzody chlewnej w gospodar- stwach rolnych według skali chowu (2011, 2012)	<i>Cattle livestock in agricultural holdings by breeding scale (2011, 2012)</i>	33	47
Gospodarstwa rolne utrzymujące lochy według skali chowu (2011, 2012)	<i>Agricultural holdings keeping sows by breeding scale (2011, 2012)</i>	34	48
Pogłowie loch w gospodarstwach rolnych według skali chowu (2011, 2012)	<i>Sows livestock in agricultural holdings by breeding scale (2011, 2012)</i>	35	48
Pogłowie drobiu (2011, 2012)	<i>Poultry livestock (2011, 2012)</i>	36	49
Struktura pogłowia drobiu w 2012 r. ...	<i>Structure of poultry livestock in 2012</i>	37	49
Pogłowie koni i kóz w 2012 r.	<i>Horse and goat livestock in 2012</i>	38	50
Skup wybranych produktów rolnych (2011, 2012)	<i>Procurement of selected agricultural products (2011, 2012)</i>	39	51
Wartość skupu produktów rolnych (2011, 2012)	<i>Procurement value of agricultural products (2011, 2012)</i>	40	52
Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (2011, 2012)	<i>Average prices of arable land and meadows in private turnover (2011, 2012)</i>	41	53
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2011, 2012)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2011, 2012)</i>	42	53
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2011, 2012)	<i>Average marketplace prices received by farmers (2011, 2012)</i>	43	54

SPIS WYKRESÓW**LIST OF GRAPHS**

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych (2000/01–2011/12)	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in agricultural holdings in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land (2000/01–2011/12) .....</i>	20
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika w 2012 r.	<i>Structure of land use in agricultural holdings by user's seat in 2012 .....</i>	20
Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2012 .....</i>	21
Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2012 r.	<i>Structure of cereals sown area in 2012 ....</i>	21
Plony zbóż ogółem z 1 ha (2000–2012)	<i>Total cereals yields per 1 ha (2000–2012) ..</i>	28
Zbiory zbóż ogółem (2000–2012)	<i>Total cereals production (2000–2012) .....</i>	28
Powierzchnia uprawy ziemniaków (2000–2012)	<i>Crop area of potatoes (2000–2012) .....</i>	29
Zbiory ziemniaków (2000–2012)	<i>Potatoes production (2000–2012) .....</i>	29
Powierzchnia uprawy rzepaku (2000–2012)	<i>Crop area of rape (2000–2012) .....</i>	36
Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2012 r.	<i>Structure of crop area of fodder plants on arable land in main crop in 2012 ....</i>	36
Powierzchnia uprawy kukurydzy (2000–2012)	<i>Crop area of maize (2000–2012) .....</i>	37
Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2012 r.	<i>Structure of crop area of ground vegetables in 2012 .....</i>	37
Struktura zbiorów owoców z drzew w 2012 r.	<i>Structure of tree fruit production in 2012 .....</i>	44
Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2012 r.	<i>Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2012 .....</i>	44
Pogłowie bydła (2000–2012)	<i>Cattle livestock (2000–2012) .....</i>	45
Pogłowie trzody chlewnej (2000–2012)	<i>Pig livestock (2000–2012) .....</i>	45

*

*

*

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.***In English version: preface and contents.***

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło.
Zero	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
Zero	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc
mln	=	milion
zł	=	złoty
szt.	=	sztuka
kg	=	kilogram
dt	=	decytona
t	=	tona
mm	=	milimetr
ha	=	hektar
l	=	litr
°C	=	stopień Celsjusza
r.	=	rok
dok.	=	dokończenie
np.	=	na przykład
p. proc.	=	punkt procentowy
poz.	=	pozycja
tabl.	=	tablica
tj.	=	to jest
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GUS	=	Główny Urząd Statystyczny

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA I ZAKRES DANYCH

1. Użytkowanie gruntów podawane jest według siedziby użytkownika i ustalono je w oparciu o sprawozdawczość z gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, a dla gospodarstw indywidualnych – na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów i pogłowia zwierząt gospodarskich.

2. Wynikowy szacunek produkcji upraw rolnych opracowano na podstawie sprawozdań osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz wyników badań reprezentacyjnych i ekspertyz gminnych.

Szacunek wynikowy produkcji buraków cukrowych i rzepaku zweryfikowano wynikami ich skupu.

3. Dane dotyczące produkcji owoców i warzyw w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej pozyskano ze sprawozdawczości. Produkcję dla gospodarstw indywidualnych wyszacowali rzeczoznawcy wywodzący się głównie z pracowników Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.

Na podstawie opinii rzeczoznawców wojewódzkich i rejonowych, w gospodarstwach indywidualnych przyjęto:

- powierzchnię uprawy poszczególnych warzyw,
- powierzchnię uprawy drzew, krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych,
- plony i zbiory warzyw gruntowych, a także owoców z drzew i krzewów owocowych oraz z plantacji jagodowych. Plony i zbiory ustalono również dla działek przyzagrodowych i pracowniczych.

4. Dane o pogłowiu zwierząt w latach 2011–2012 opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych. Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie znajdujące się w czasie badania w gospodarstwie rolnym oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do bacówek. Spisywano wszystkie zwierzęta, tj. stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp. niezależnie od tego, czy przyjęte je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

5. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów roślinnych i zwierzęcych skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów.

6. Źródłem informacji o cenach gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym jest kwartalne badanie przeprowadzone w formie wywiadu przez ankietera z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, wylosowanego do reprezentacyjnych badań rolniczych.

7. Źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników na targowiskach jest badanie cen prowadzone przez ankietów GUS. Informacje te dotyczą cen uzyskiwanych przy sprzedaży produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie rolnym, w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikami i ludnością nierolniczą.

8. W publikacji uwzględniono następujące sektory i formy własności:

- sektor prywatny, w którym wyodrębniono gospodarstwa indywidualne,
- sektor publiczny.

9. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

II. OBJAŚNIENIA PODSTAWOWYCH POJĘĆ

1. Za **gospodarstwo rolne** uważa się jednostkę wyodrębnioną pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadającą odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadzącą działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zalicza się działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

2. **Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne)** to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej o powierzchni użytków rolnych 1 ha i więcej lub poniżej 1 ha (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów, tj. posiada:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,

- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 sztuk bydła ogółem,
- 5 sztuk krów ogółem,
- 50 sztuk trzody chlewnej ogółem,
- 10 sztuk loch,
- 20 sztuk owiec ogółem,
- 20 sztuk kóz ogółem,
- 100 sztuk drobiu rzeźnego ogółem,
- 80 sztuk drobiu nieśnego ogółem,
- 5 sztuk koni ogółem,
- 50 sztuk samic królików,
- 80 pni pszczelich

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

3. Do ogólnej powierzchni gruntów gospodarstwa zaliczono łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania (własne, dzierżawione na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

4. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków podaje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej utrzymanych zgodnie z normami, spełniających wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 12 III 2007 r. (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami (na którą składają się powierzchnie: pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe, ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe) oraz użytków rolnych pozostałych (niebędących w dobrej kulturze rolnej).

5. Do powierzchni zasiewów zalicza się powierzchnię wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym z wyłączeniem powierzchni upraw trwałych, a także ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych w plonie głównym.

6. Do powierzchni gruntów ugorowanych zalicza się grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

7. Do powierzchni upraw trwałych zalicza się powierzchnię sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych (w tym wikliny), drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

8. Do **powierzchni sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,1 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

9. Do **powierzchni ogrodów przydomowych** zalicza się powierzchnię zlokalizowaną najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzieloną od reszty gospodarstwa, bez powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego.

10. Do powierzchni łąk i pastwisk trwałych zalicza się grunty pokryte trwale trawami (5 lat i więcej).

Łąki trwale są z zasady koszone, a zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwale z zasady nie są koszone, lecz wypasane (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

11. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

12. Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych) i rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji, a także powierzchnia gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

13. Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.).

14. Do grupy „**zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zbóż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

15. Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu.

16. Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zalicza się groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycę). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

17. Pod pojęciem „**plon**” rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) netto danego ziemio-plodu zebranego z jednostki powierzchni (ha).

W szacunkach obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku powodzi, gradobicia, itp.).

Przy ustalaniu plonów i produkcji zbóż uwzględniono ziarno półsuche zawierające 15,0–16,0% wody, a przy szacunku produkcji rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

18. Powierzchnia paszowa obejmuje: łąki, pastwiska trwale oraz uprawy pastewne na gruntach ornych przeznaczone na pasze, w skład których wchodzi: okopowe pastewne, koni-czyna, lucerna, esparceta, seradela, strączkowe pastewne, inne pastewne i trawy, pastwiska polowe oraz kukurydza na zielonkę.

19. Do przeliczenia zielonki na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

20. W ogrodnictwie pod pojęciem „**plon**” rozumie się:

- dla warzyw gruntowych, truskawek, malin, leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych – ilość jednostek wagowych (dt) warzyw lub owoców danego ga-tunku zebranych z jednostki powierzchni (ha),
- dla owoców z drzew i krzewów owocowych – ilość jednostek wagowych (kg) owoców danego gatunku zebranych średnio z 1 drzewa owocującego lub z 1 krzewu ogółem.

21. Przeciętne ceny roczne gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen kwartalnych.

22. Przeciętne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

23. Przeciętne ceny miesięczne uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

*

*   *

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględ-nych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem mery-torycznym.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

1. PRODUKCJA ROŚLINNA

1.1. WARUNKI WEGETACJI I ZBIORU ROŚLIN

1.1.1. Warunki agrometeorologiczne

Jesień 2011

Warunki pogodowe panujące jesienią 2011 r. spowodowały znaczne przesuszenie gleby, co nie sprzyjało wykonywaniu orok przedsięwziętych i siewów oziminy. Mimo to siewy rzepaku i zbóż ozimych przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, a ich wschody były wyrównane, lecz niezbyt szybkie. Oziminy wysiane we wrześniu rozpoczęły krzewienie pod koniec października. W listopadzie warunki wilgotnościowe nie uległy poprawie, lecz w grudniu, wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza oraz zdecydowana poprawa uwilgotnienia gleby, podtrzymywały wegetację. Wyjątkowo długa jesień spowodowała, że rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku wyrosły i rozkrzewiły się bardzo dobrze, a nawet nadmiernie.

Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów zanotowane w stacjach meteorologicznych województwa podlaskiego w okresie od sierpnia 2011 r. do marca 2012 r., na tle norm wieloletnich, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Miesiące							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Temperatura powietrza w °C								
Białystok ..... 1971–2000 ^a	16,5	11,9	7,0	1,8	-1,6	-3,5	-2,7	1,0
2011/12	17,1	13,4	6,4	2,2	1,6	-2,7	-8,6	2,7
Suwałki ..... 1971–2000 ^a	16,3	11,5	6,6	1,3	-2,2	-4,0	-3,4	0,1
2011/12	17,1	13,4	6,7	2,7	1,3	-3,2	-9,2	2,0
Suma opadów w mm								
Białystok ..... 1971–2000 ^a	62	57	46	40	39	29	24	31
2011/12	41	22	23	9	31	51	22	19
Suwałki ..... 1971–2000 ^a	64	53	49	46	43	33	25	34
2011/12	113	38	22	21	35	50	31	25

^a Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Zima–jesień 2012

Warunki atmosferyczne w grudniu 2011 r. były niezbyt korzystne dla hartowania roślin. Wysoka temperatura powietrza, przekraczająca okresami 10°C, zakłócała zimowy spoczynek roślin powodując przejściowe wznowienie ich wegetacji. Negatywnym skutkiem tego procesu było osłabienie zimujących upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Dobowe wahania temperatury powodowały rozmarzanie i zamarzanie wierzchniej warstwy gleby, co osłabiło system korzeniowy roślin.

Notowane w trzeciej dekadzie stycznia oraz pierwszej i drugiej dekadzie lutego spadki temperatury sięgające poniżej minus 25°C, przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej, przyczyniły się do powstania strat w uprawach ozimych. Towarzyszące mrozom silne, wysuszające wiatry powodowały dodatkowo wysmalanie roślin.

Wzrost średniej dobowej temperatury powietrza powyżej 5°C przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych i ruszenia wegetacji roślin. W trzeciej dekadzie marca rozpoczęto wiosenne siewy.

Ciepła i słoneczna pogoda w drugiej połowie kwietnia sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym i przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Dostateczne uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin.

Maj charakteryzował się zróżnicowanymi warunkami agrometeorologicznymi. W pierwszej połowie miesiąca utrzymywała się ciepła i słoneczna pogoda, zaś w wyniku ochłodzenia w drugiej połowie wzrost roślin uległ spowolnieniu, a niedobór deszczu, miejscami znaczny, spowodował zmniejszenie zapasów wody w glebie. Zwiększone potrzeby wodne zbóż jarych i ozimych nie były w pełni zaspokojone.

Napływ chłodnego powietrza w pierwszej dekadzie czerwca przyczynił się do przejściowego zwolnienia tempa wzrostu i rozwoju upraw. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca wysoka temperatura powietrza sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu roślin oraz prowadzeniu pielęgnacyjnych prac polowych. Częste opady deszczu poprawiły uwilgotnienie ornej warstwy gleby, ale utrudniały prowadzenie sianokosów i dosuszanie siana.

Upalna pogoda na początku lipca sprzyjała dojrzewaniu rzepaku. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca wystąpiły gwałtowne opady deszczu, często o charakterze burzowym, gradobicia i trąby powietrzne powodujące lokalne zniszczenia i uszkodzenia upraw. Opady te zapewniły dobre, a na glebach zwięzłych nawet nadmierne uwilgotnienie. Jednocześnie utrudniały prowa-

dzenie żniw, nawet w następnym miesiącu. Miały jednak korzystny wpływ na wegetację roślin okopowych oraz wzrost traw na trwałych użytkach zielonych. Na przeważającym obszarze województwa żniwa zakończono w sierpniu.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów ziemniaków. Rozpoczęto wykonywanie orek przedsięwziętych i siewy ozimin pod zbiory 2013 r.

Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów zanotowane w stacjach meteorologicznych województwa podlaskiego w okresie od kwietnia do października 2012 r., na tle norm wieloletnich, przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Miesiące						
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Temperatura powietrza w °C							
Białystok ..... 1971–2000 ^a	6,8	12,8	15,7	17,2	16,5	11,9	7,0
2012	7,8	13,8	15,2	19,4	16,7	13,1	6,6
Suwałki ..... 1971–2000 ^a	6,0	12,1	15,1	16,6	16,3	11,5	6,6
2012	7,4	13,2	14,6	19,0	16,4	12,8	6,8
Suma opadów w mm							
Białystok ..... 1971–2000 ^a	39	52	72	85	62	57	46
2012	40	52	79	89	111	24	51
Suwałki ..... 1971–2000 ^a	37	49	74	83	64	53	49
2012	52	34	85	115	82	47	75

^a Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

1.1.2. Poziom nawożenia

W roku gospodarczym 2011/12 w województwie podlaskim zużyto 107,8 tys. t nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik, czyli o 7,0 tys. t, tj. o 6,9% więcej niż w roku poprzednim. Wzrost zużycia dotyczył jedynie nawozów azotowych i wyniósł 9,7 tys. t (tj. 19,1%). W stosunku do roku gospodarczego 2010/11 spadło natomiast zużycie nawozów fosforowych o 1,5 tys. t (o 6,1%) oraz potasowych o 1,2 tys. t (o 4,8%).

Tabl. 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w gospodarstwach rolnych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2011/12

Wyszczególnienie a – w liczbach bezwzględnych b – 2010/11=100		Nawozy mineralne lub chemiczne ¹				Nawozy wapniowe ²
		ogółem	azotowe	fosforowe	potasowe	
W tonach						
O g ó ł e m	a	107821	60534	23641	23648	13700
	b	106,9	119,1	93,9	95,2	89,1
Sektor prywatny	a	107499	60342	23573	23585	13424
	b	106,9	119,1	93,9	95,2	87,4
w tym gospodarstwa indywidualne	a	105475	59233	23123	23119	12585
	b	107,0	119,5	93,7	95,2	89,5
Sektor publiczny	a	322	191	69	62	276
	b	96,7	100,0	92,0	92,5	1453
Na 1 ha użytków rolnych w kg						
O g ó ł e m	a	99,5	55,9	21,8	21,8	12,6
	b	104,8	116,9	92,0	93,2	86,9
Sektor prywatny	a	99,5	55,9	21,8	21,8	12,4
	b	104,8	116,9	92,0	93,2	85,5
w tym gospodarstwa indywidualne	a	98,6	55,4	21,6	21,6	11,8
	b	104,9	117,1	91,9	93,1	88,1
Sektor publiczny	a	87,3	51,8	18,7	16,8	74,7
	b	99,3	102,8	94,4	94,9	1524

¹ Łącznie z wieloskładnikowymi. ² Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

W omawianym okresie w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 99,5 kg nawozów mineralnych lub chemicznych, czyli o 4,6 kg (o 4,8%) więcej niż rok wcześniej. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wyniosło 100,7 kg wobec 97,4 kg w roku gospodarczym 2010/11. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej ukształtował się mniej korzystnie niż przed rokiem, tj. według proporcji 1:0,4:0,4.

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2011/12 wyniosło 13,7 tys. t i było o 1,7 tys. t (o 10,9%) niższe niż w roku poprzednim. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych przypadają 12,6 kg tych nawozów, tj. o 1,9 kg (o 13,1%) mniej niż rok wcześniej, natomiast na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużyto średnio 12,8 kg nawozów wapniowych, co oznacza, że ich zużycie było o 2,0 kg niższe niż przed rokiem.

1.1.3. Użytkowanie gruntów

Tabl. 2. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2011	2012			
	ogółem	sektor prywatny		sektor publiczny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		
W hektarach					
Powierzchnia ogólna	1275619	1286691	1282631	1270386	4061
Użytki rolne	1063177	1083443	1079752	1068659	3690
w dobrej kulturze rolnej ...	1036021	1070744	1067724	1057167	3020
grunty orne	623890	649327	647622	638576	1705
w tym pod zasiewami	605379	630667	629171	620252	1496
uprawy trwałe	5622	5507	5499	5490	7
w tym sady	4484	4990	4984	4984	6
ogrody przydomowe	2066	2173	2172	2169	1
łąki trwałe	294480	303641	302953	301761	688
pastwiska trwałe	109963	110097	109478	109170	618
pozostałe	27156	12699	12028	11492	671
Lasy i grunty leśne	152560	144440	144329	143897	111
Pozostałe grunty	59883	58808	58549	57830	259
W % powierzchni ogólnej					
Powierzchnia ogólna	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Użytki rolne	83,3	84,2	84,2	84,1	90,9
w dobrej kulturze rolnej ...	81,2	83,2	83,2	83,2	74,4
grunty orne	48,9	50,5	50,5	50,3	42,0
w tym pod zasiewami	47,5	49,0	49,1	48,8	36,8
uprawy trwałe	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2
w tym sady	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1
ogrody przydomowe	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
łąki trwałe	23,1	23,6	23,6	23,8	16,9
pastwiska trwałe	8,6	8,6	8,5	8,6	15,2
pozostałe	2,1	1,0	0,9	0,9	16,5
Lasy i grunty leśne	12,0	11,2	11,3	11,3	2,7
Pozostałe grunty	4,7	4,6	4,6	4,6	6,4

Tabl. 2. *Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika (dok.)*

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2011	2012			
	ogółem	sektor prywatny		sektor publiczny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		
Rok poprzedni = 100					
Powierzchnia ogólna	99,3	100,9	100,9	100,9	97,9
Użytki rolne	99,3	101,9	101,9	102,0	97,3
w dobrej kulturze rolnej ...	99,6	103,4	103,4	103,4	103,3
grunty orne	99,8	104,1	104,1	104,2	103,3
w tym pod zasiewami	99,8	104,2	104,2	104,3	102,3
uprawy trwałe	90,5	98,0	97,9	97,9	116,7
w tym sady	80,5	111,3	111,3	111,3	100,0
ogrody przydomowe	100,0	105,2	105,1	105,1	x
łąki trwałe	99,6	103,1	103,1	103,1	98,6
pastwiska trwałe	99,0	100,1	100,1	100,1	109,0
pozostałe	89,0	46,8	45,8	45,1	77,2
Lasy i grunty leśne	99,8	94,7	94,7	94,6	105,7
Pozostałe grunty	97,8	98,2	98,2	98,1	103,2

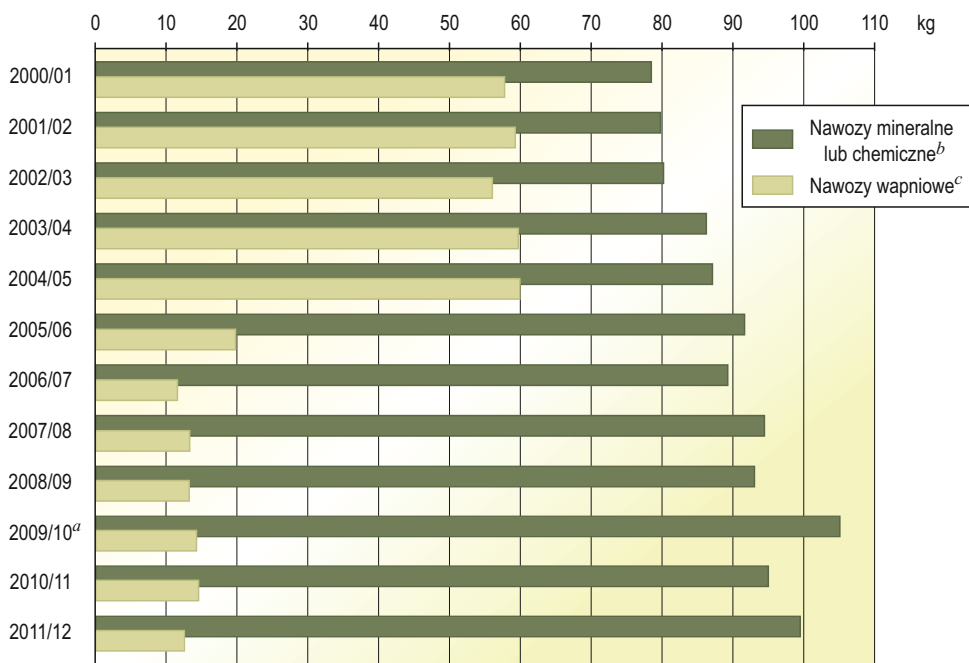
W czerwcu 2012 r. ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim wyniosła 1286,7 tys. ha i była o 11,1 tys. ha (o 0,9%) większa od zanotowanej rok wcześniej. Użytki rolne zajmowały 1083,4 tys. ha, lasy i grunty leśne – 144,4 tys. ha, zaś pozostałe grunty – 58,8 tys. ha.

Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych wyniósł 84,2% i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 0,9 p. proc. Lasy i grunty leśne stanowiły 11,2% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, natomiast pozostałe grunty – 4,6%, a ich udział w strukturze użytkowania gruntów ukształtował się na poziomie niższym od zanotowanego w 2011 r. odpowiednio o 0,8 p. proc. i 0,1 p. proc.

Dominujące w województwie podlaskim gospodarstwa sektora prywatnego posiadały w użytkowaniu 1282,6 tys. ha, tj. 99,7% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych. Powierzchnia gruntów w sektorze publicznym wyniosła 4,1 tys. ha i stanowiła zaledwie 0,3% ogólnej powierzchni gruntów pozostających w zasobach gospodarstw rolnych.

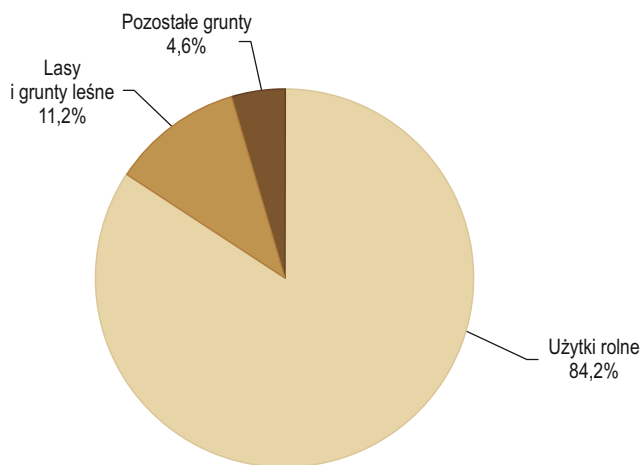
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych
w gospodarstwach rolnych
w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

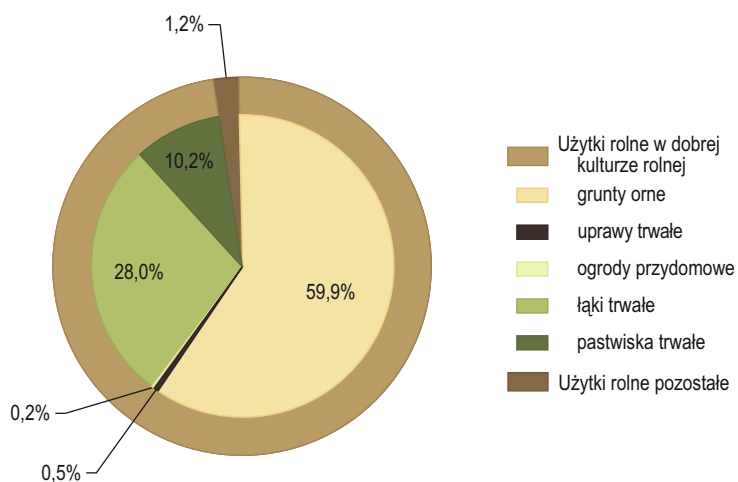
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych
według siedziby użytkownika w 2012 r.

Stan w czerwcu

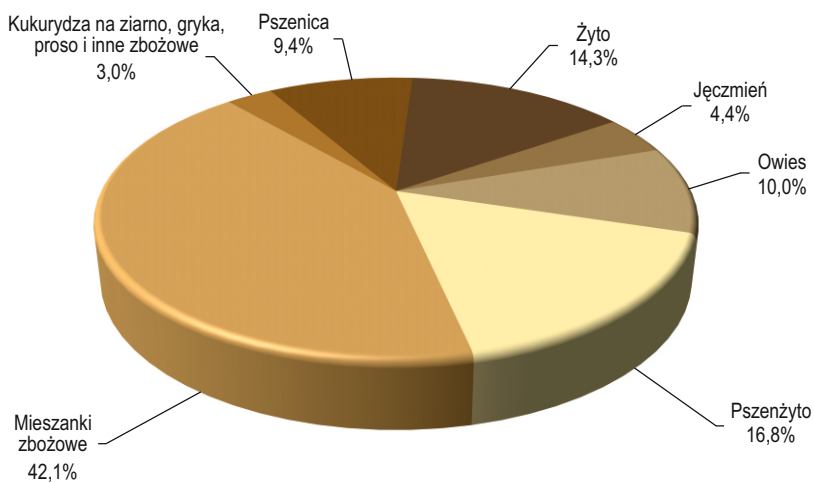
Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2012 r.

Stan w czerwcu

Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2012 r.

Stan w czerwcu

1.1.4. Powierzchnia zasiewów

W 2012 r. w województwie podlaskim pod zasiewy przeznaczono 630,7 tys. ha, tj. 97,1% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów wzrosła o 25,3 tys. ha, tj. o 4,2%.

Tabl. 3. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe jadalne	Ziemniaki ^b	Przemysłowe	Pastewne ^c	Pozostałe
W hektarach							
Ogółem 2011	605379	473732	109	17250	8417	102768	3102
..... 2012	630667	452256	238	12071	8863	153434	3805
Sektor prywatny	629171	451211	238	12064	8753	153110	3796
w tym gospodarstwa indywidualne	620252	444267	238	12064	7311	152614	3757
Sektor publiczny	1496	1045	0	7	110	325	10
W odsetkach							
Ogółem 2011	100,0	78,3	0,0	2,8	1,4	17,0	0,5
..... 2012	100,0	71,7	0,0	1,9	1,4	24,3	0,6
Sektor prywatny	100,0	71,7	0,0	1,9	1,4	24,3	0,6
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	71,6	0,0	1,9	1,2	24,6	0,6
Sektor publiczny	100,0	69,9	0,0	0,5	7,3	21,7	0,6
2011=100							
Ogółem 2012	104,2	95,5	218,3	70,0	105,3	149,3	122,7
Sektor prywatny	104,2	95,4	258,7	70,0	105,6	149,4	122,7
w tym gospodarstwa indywidualne	104,3	95,4	258,7	70,0	108,7	149,8	121,4
Sektor publiczny	102,3	105,8	x	100,0	86,6	103,2	125,0

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b Bez powierzchni uprawy w ogrodach przydomowych. c Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno.

W 2012 r. zboża uprawiano na powierzchni 452,3 tys. ha, czyli o 21,5 tys. ha (tj. o 4,5%) mniejszej niż rok wcześniej. W strukturze zasiewów stanowiły one 71,7%, a ich udział zmniejszył się o 6,6 p. proc. w stosunku do zanotowanego przed rokiem.

Powierzchnia strączkowych jadalnych uprawianych na ziarno ukształtowała się na poziomie 238 ha i była ponad 2-krotnie większa niż w poprzednim roku.

Areał uprawy ziemniaków uległ dalszemu ograniczeniu. W 2012 r. zasadzono je na powierzchni 12,1 tys. ha (bez uprawy w ogrodach przydomowych), czyli o 5,2 tys. ha (tj. o 30,0%) mniejszej niż rok wcześniej. W strukturze zasiewów udział ich osiągnął 1,9% wobec 2,8% w 2011 r.

Rośliny przemysłowe uprawiano na 8,9 tys. ha, czyli ich powierzchnia wzrosła o 0,4 tys. ha (tj. o 5,3%) w porównaniu z zanotowaną w roku poprzednim, a udział w strukturze powierzchni zasiewów wyniósł 1,4% i nie zmienił się w odniesieniu do 2011 r.

Pod uprawę roślin pastewnych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) przeznaczono 153,4 tys. ha, czyli o 50,7 tys. ha (tj. o 49,3%) więcej niż przed rokiem. Zajmowały one 24,3% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza wzrost o 7,3 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku.

W omawianym roku rośliny pozostałe uprawiano na powierzchni 3,8 tys. ha. Ich udział w strukturze zasiewów wyniósł 0,6% i w odniesieniu do 2011 r. uległ zwiększeniu o 0,1 p. proc.

1.2. ZBOŻA

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem pod zbiory w 2012 r. wyniosła 452,3 tys. ha i w porównaniu z zanotowaną w 2011 r. zmniejszyła się o 21,5 tys. ha, tj. o 4,5%. W strukturze zasiewów zboża zajmowały 71,7% wobec 78,3% rok wcześniej. Areal zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi również charakteryzował się tendencją spadkową i był o 27,4 tys. ha, tj. o 5,9% mniejszy niż przed rokiem.

W 2012 r., w stosunku do roku poprzedniego, zmniejszyła się powierzchnia uprawy:

- pszenicy ozimej – o 1,1 tys. ha (o 4,3%),
- żyta – o 7,9 tys. ha (o 10,8%),
- jęczmienia jarego – o 4,2 tys. ha (o 20,6%),
- owsa – o 6,7 tys. ha (o 13,0%),
- mieszanek zbożowych jarych – o 17,0 tys. ha (o 8,4%).

Wzrósł natomiast areal zasiewów:

- pszenicy jarej – o 1,5 tys. ha (o 9,3%),
- jęczmienia ozimego – o 1,6 tys. ha (o 72,2%),
- pszenżyta ozimego – o 2,8 tys. ha (o 4,2%),
- pszenżyta jarego – o 0,6 tys. ha (o 12,7%),
- mieszanek zbożowych ozimych – o 2,9 tys. ha (prawie 2,5-krotnie),
- gryki, prosa i innych zbożowych – o 1,8 tys. ha (o 62,1%),
- kukurydzy na ziarno – o 4,1 tys. ha (o 89,1%).

W 2012 r. formy ozime zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowały powierzchnię 168,6 tys. ha, czyli o 1,6 tys. ha (o 0,9%) mniejszą od zanotowanej rok wcześniej.

Areal zbóż jarych obejmował natomiast 270,2 tys. ha i w odniesieniu do 2011 r. zmalał o 25,8 tys. ha (o 8,7%).

W omawianym roku pod uprawę zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) przeznaczono 138,6 tys. ha, czyli o 1,2 tys. ha (o 0,9%) więcej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 300,2 tys. ha, a więc w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się o 28,6 tys. ha (o 8,7%).

Udział poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni ich uprawy (według stanu w czerwcu) kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	2011	2012
	w odsetkach	
Pszenica: ozima	5,3	5,4
jara	3,5	4,0
Żyto	15,3	14,3
Jęczmień: ozimy	0,5	0,8
jary	4,3	3,6
Owies	11,0	10,0
Pszenżyto: ozime	14,4	15,7
jare	1,0	1,1
Mieszanki zbożowe: ozime	0,4	1,1
jare	42,7	41,0
Gryka, proso i inne zbożowe	0,6	1,1
Kukurydza na ziarno	1,0	1,9

W 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż odnotowano wzrost udziału: pszenżyta ozimego (o 1,3 p. proc.), kukurydzy na ziarno (o 0,9 p. proc.), mieszanek zbożowych ozimych (o 0,7 p. proc.), pszenicy jarej oraz gryki, prosa i innych zbożowych (po 0,5 p. proc.), jęczmienia ozimego (o 0,3 p. proc.), pszenicy ozimej i pszenżyta jarego (po 0,1 p. proc.), natomiast spadek dotyczył mieszanek zbożowych jarych (o 1,7 p. proc.), żyta i owsa (po 1,0 p. proc.) oraz jęczmienia jarego (o 0,7 p. proc.).

Plony zbóż ogółem w 2012 r. osiągnęły 29,2 dt z 1 ha, a zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 28,9 dt z 1 ha i w odniesieniu do uzyskanych przed rokiem wzrosły odpowiednio o 11,0% i 10,7%.

W omawianym roku plony wszystkich zbóż ozimych (z wyjątkiem mieszanek zbożowych ozimych) były wyższe niż w roku poprzednim.

Tabl. 4. *Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju*

Wyszczególnienie	Województwo			Kraj		
	2011	2012		2011	2012	
	z 1 ha w dt	2011=100		z 1 ha w dt	2011=100	
O g ó ł e m	26,3	29,2	111,0	34,3	37,0	107,9
w tym:						
Pszenica: ozima	31,7	34,1	107,6	42,8	43,3	101,2
jara	28,4	30,5	107,4	32,6	37,7	115,6
Żyto	21,1	24,7	117,1	24,0	27,7	115,4
Jęczmień: ozimy	28,2	31,0	109,9	37,5	38,5	102,7
jary	26,6	29,1	109,4	31,3	35,6	113,7
Owies	24,6	27,8	113,0	25,3	28,6	113,0
Pszenżyto: ozime	28,8	31,8	110,4	33,9	34,2	100,9
jare	26,8	30,9	115,3	27,5	31,5	114,5
Mieszanki zbożowe: ozime	29,5	28,5	96,6	30,8	31,3	101,6
jare	26,3	28,5	108,4	27,9	30,6	109,7

Produkcja ziarna zbóż w 2012 r. wyniosła 1322,2 tys. t i wzrosła o 77,3 tys. t, tj. o 6,2% w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami zbożowymi) osiągnęła 493,6 tys. t i była o 51,6 tys. t (o 11,7%) wyższa od uzyskanej w poprzednim roku. Zbiory wszystkich gatunków zbóż ozimych zwiększyły się w stosunku do zanotowanych przed rokiem, przy czym pszenicy zebrano o 2,5 tys. t (o 3,1%) więcej niż rok wcześniej, żyta – o 6,6 tys. t (o 4,3%), jęczmienia – o 5,5 tys. t (o 89,1%), pszenżyta – o 28,9 tys. t (o 14,7%) i mieszanek zbożowych – o 8,2 tys. t (ponad 2-krotnie).

Zbiory podstawowych zbóż jarych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w 2012 r. wyniosły 772,6 tys. t, co oznacza spadek o 1,3 tys. t (o 0,2%) w stosunku do roku poprzedniego. Produkcja jęczmienia zmniejszyła się o 7,1 tys. t (o 13,0%), owsa – o 2,3 tys. t (o 1,8%) oraz mieszanek zbożowych – o 3,8 tys. t (o 0,7%). Wzrosła natomiast produkcja pszenicy – o 8,1 tys. t (o 17,3%) oraz pszenżyta – o 3,8 tys. t (o 30,1%).

W 2012 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 5,0 tys. t i uległy znacznemu zwiększeniu w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Było to wynikiem wzrostu powierzchni ich uprawy. Kukurydzy na ziarno zebrano 51,0 tys. t, czyli prawie 2-krotnie więcej niż w 2011 r., o czym również zadecydowała większa niż przed rokiem powierzchnia uprawy.

Tabl. 5. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	Ogółem			Sektor prywatny			Sektor publiczny		
	2011	2012		2011	2012		2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych	2011= =100		w liczbach bezwzględnych	2011= =100		w liczbach bezwzględnych	2011= =100	
Powierzchnia uprawy ^a w ha									
O g ó ł e m	473732	452257	95,5	472744	451212	95,4	988	1045	105,8
Zboża podstawowe z mieszankami ...	466200	438819	94,1	465334	437896	94,1	866	923	106,6
pszenica	41840	42298	101,1	41598	42046	101,1	242	252	104,1
ozima	25302	24222	95,7	25204	24123	95,7	98	99	101,0
jara	16537	18076	109,3	16393	17923	109,3	144	153	106,3
żyto	72671	64797	89,2	72552	64665	89,1	119	133	111,8
jęczmień	22740	20076	88,3	22605	19959	88,3	135	116	85,9
ozimy	2181	3756	172,2	2164	3750	173,3	18	6	33,3
jary	20559	16320	79,4	20442	16209	79,3	117	111	94,9
owies	51826	45087	87,0	51716	44999	87,0	110	88	80,0
pszenżyto	72806	76250	104,7	72603	75992	104,7	203	258	127,1
ozime	68096	70939	104,2	67909	70699	104,1	187	240	128,3
jare	4710	5310	112,7	4694	5293	112,8	16	18	112,5
mieszanki zbo- żowe	204318	190312	93,1	204261	190236	93,1	57	76	133,3
ozime	1979	4925	248,9	1974	4925	249,5	5	0	0,0
jare	202338	185387	91,6	202287	185311	91,6	51	76	149,0
Gryka, proso i inne zbożowe	2976	4823	162,1	2949	4792	162,5	27	31	114,8
Kukurydza na ziarno	4556	8615	189,1	4461	8524	191,1	95	91	95,8
Plony z 1 ha w dt									
O g ó ł e m	26,3	29,2	111,0	26,3	29,2	111,0	37,9	41,4	109,2
Zboża podstawowe z mieszankami ...	26,1	28,9	110,7	26,1	28,8	110,3	34,6	39,5	114,2
pszenica	30,4	32,6	107,2	30,3	32,5	107,3	43,3	44,5	102,8
ozima	31,7	34,1	107,6	31,6	34,1	107,9	50,7	51,7	102,0
jara	28,4	30,5	107,4	28,3	30,4	107,4	38,3	39,8	103,9
żyto	21,1	24,7	117,1	21,1	24,6	116,6	29,2	39,2	134,2
jęczmień	26,7	29,5	110,5	26,7	29,4	110,1	27,6	32,5	117,8
ozimy	28,2	31,0	109,9	28,2	31,0	109,9	35,3	41,2	116,7
jary	26,6	29,1	109,4	26,6	29,1	109,4	26,4	31,8	120,5
owies	24,6	27,8	113,0	24,6	27,8	113,0	22,7	22,4	98,7
pszenżyto	28,7	31,7	110,5	28,7	31,6	110,1	41,2	49,6	120,4
ozime	28,8	31,8	110,4	28,8	31,7	110,1	41,9	50,2	119,8
jare	26,8	30,9	115,3	26,7	30,8	115,4	33,4	40,9	122,5
mieszanki zbo- żowe	26,3	28,5	108,4	26,3	28,5	108,4	24,9	19,4	77,9
ozime	29,5	28,5	96,6	29,3	28,5	97,3	105,0	47,1	44,9
jare	26,3	28,5	108,4	26,3	28,5	108,4	17,6	19,3	109,7
Gryka, proso i inne zbożowe	9,5	10,4	109,5	9,5	10,4	109,5	9,0	12,6	140,0
Kukurydza na ziarno	57,7	59,2	102,6	57,3	59,1	103,1	75,9	70,7	93,1

^a Stan w czerwcu.

Tabl. 5. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory zbóż (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem			Sektor prywatny		Sektor publiczny			
	2011	2012	2011=	2011=	2011=	2011=			
	w liczbach bez- względnych	2011= =100	w liczbach bez- względnych	2011= =100	w liczbach bez- względnych	2011= =100			
Zbiory w dt									
Ogółem	12449357	13221924	106,2	12411933	13178661	106,2	37424	43263	115,6
Zboża podstawowe									
z mieszankami ...	12158010	12661693	104,1	12128040	12625251	104,1	29970	36442	121,6
pszenica	1271990	1377869	108,3	1261509	1366650	108,3	10481	11219	107,0
ozima	801812	826532	103,1	796842	821409	103,1	4970	5123	103,1
jara	470178	551337	117,3	464667	545241	117,3	5511	6096	110,6
żyto	1533482	1599003	104,3	1530009	1593787	104,2	3473	5216	150,2
jęczmień	607678	591559	97,3	603958	587786	97,3	3720	3773	101,4
ozimy	61577	116433	189,1	60941	116186	190,6	636	247	38,8
jary	546101	475126	87,0	543017	471600	86,8	3084	3526	114,3
owies	1274246	1251277	98,2	1271744	1249307	98,2	2502	1970	78,7
pszenżyto	2090491	2417408	115,6	2082118	2404616	115,5	8373	12792	152,8
ozime	1964435	2253470	114,7	1956597	2241414	114,6	7838	12056	153,8
jare	126056	163938	130,1	125521	163202	130,0	535	736	137,6
mieszanki zbo- żowe	5380123	5424577	100,8	5378702	5423105	100,8	1421	1472	103,6
ozime	58353	140479	240,7	57828	140471	242,9	525	8	1,5
jare	5321770	5284098	99,3	5320874	5282634	99,3	896	1464	163,4
Gryka, proso i inne zbożowe	28363	50005	176,3	28119	49614	176,4	244	391	160,2
Kukurydza na ziarno	262984	510226	194,0	255774	503796	197,0	7210	6430	89,2

Tabl. 6. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory zbóż w gospodarstwach indywidualnych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		
	2011=100		
Powierzchnia uprawy ^a w ha			
Ogółem	465689	444269	95,4
Zboża podstawowe z mieszankami	459806	432275	94,0
pszenica	39472	39957	101,2
ozima	23472	22346	95,2
jara	16000	17611	110,1
żyto	71752	63886	89,0
jęczmień	22124	19379	87,6
ozimy	2079	3664	176,2
jary	20045	15715	78,4
owies	51017	44183	86,6
pszenżyto	71388	74781	104,8
ozime	66823	69631	104,2
jare	4565	5150	112,8
mieszanki zbożowe	204053	190089	93,2
ozime	1971	4917	249,5
jare	202082	185172	91,6
Gryka, proso i inne zbożowe	2758	4700	170,4
Kukurydza na ziarno	3124	7294	233,5

^a Stan w czerwcu.

Tabl. 6. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory zbóż w gospodarstwach indywidualnych (dok.)

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Plony z 1 ha w dt			
O g ó ł e m	26,0	28,9	111,2
Zboża podstawowe z mieszankami	25,9	28,6	110,4
pszenica	29,1	31,4	107,9
ozima	30,0	32,5	108,3
jara	27,9	30,1	107,9
żyto	21,1	24,5	116,1
jęczmień	26,5	28,9	109,1
ozimy	27,6	30,2	109,4
jary	26,4	28,6	108,3
owies	24,6	27,7	112,6
pszenżyto	28,5	31,5	110,5
ozime	28,6	31,5	110,1
jare	26,7	30,9	115,7
mieszanki zbożowe	26,3	28,5	108,4
ozime	29,3	28,5	97,3
jare	26,3	28,5	108,4
Gryka, proso i inne zbożowe	9,7	10,4	107,2
Kukurydza na ziarno	48,2	55,0	114,1
Zbiory w dt			
O g ó ł e m	12088974	12825613	106,1
Zboża podstawowe z mieszankami	11911644	12375563	103,9
pszenica	1150560	1256336	109,2
ozima	704160	726245	103,1
jara	446400	530091	118,7
żyto	1513967	1565207	103,4
jęczmień	586568	560102	95,5
ozimy	57380	110653	192,8
jary	529188	449449	84,9
owies	1255018	1223869	97,5
pszenżyto	2033024	2352512	115,7
ozime	1911138	2193377	114,8
jare	121886	159135	130,6
mieszanki zbożowe	5372507	5417537	100,8
ozime	57750	140135	242,7
jare	5314757	5277402	99,3
Gryka, proso i inne zbożowe	26753	48880	182,7
Kukurydza na ziarno	150577	401170	266,4

Na wielkość produkcji ziarna zbóż w 2012 r. miały wpływ następujące czynniki:

- niższa niż przed rokiem powierzchnia uprawy oraz wyższe plonowanie wszystkich gatunków zbóż (z wyjątkiem mieszanek zbożowych ozimych, których areał uprawy w województwie podlaskim był niewielki),
- sprzyjające warunki agrometeorologiczne w okresie siewów i pierwszej fazy rozwoju zbóż ozimych,
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie zbóż ozimych jesienią 2011 r.,
- wczesne rozpoczęcie wiosennej wegetacji roślin,
- korzystne warunki atmosferyczne podczas żniw.

1.3. STRĄCZKOWE JADALNE

W 2012 r. rośliny strączkowe jadalne zbierane na ziarno uprawiano na 0,2 tys. ha, czyli na powierzchni ponad 2-krotnie większej niż w roku poprzednim. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 84,0% stanowił groch, a pozostałe 16,0% – inne strączkowe.

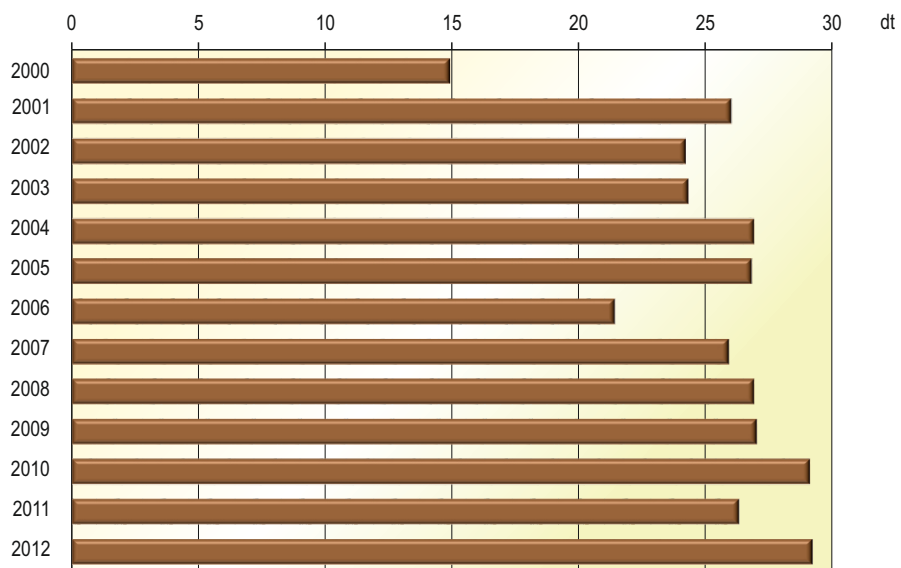
Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 480 t i była ponad 2-krotnie wyższa niż przed rokiem. Na wzrost zbiorów wpływ miały zwiększona powierzchnia uprawy i plony z 1 ha przekraczające o 6,3% wydajność z 2011 r.

Tabl. 7. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

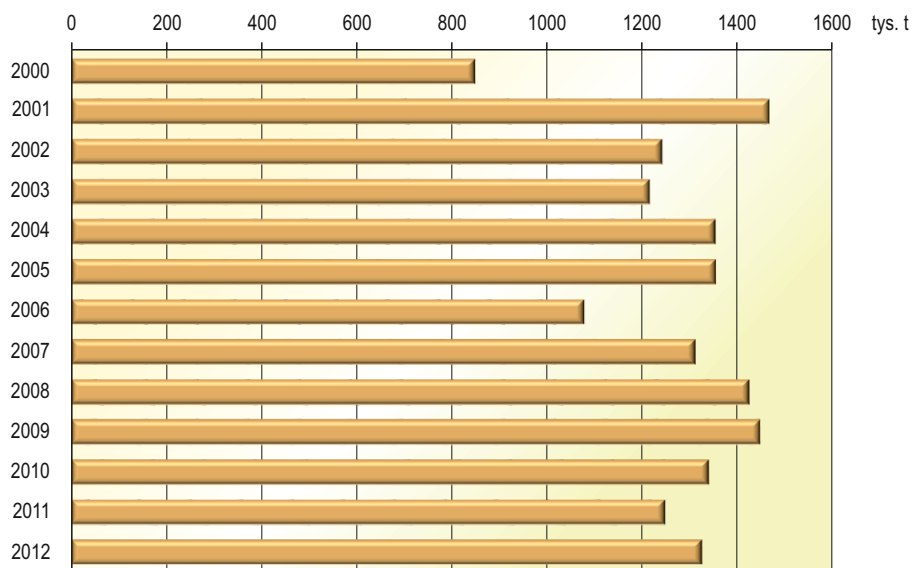
Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
O g ó l e m			
Powierzchnia ^a w ha	109	238	218,3
Plony z 1 ha w dt	19,0	20,2	106,3
Zbiory w t	208	480	231,3
Sektor prywatny – gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia ^a w ha	92	238	258,7
Plony z 1 ha w dt	18,8	20,2	107,4
Zbiory w t	173	480	276,8
Sektor publiczny			
Powierzchnia ^a w ha	17	0	0,0
Plony z 1 ha w dt	20,2	25,0	123,8
Zbiory w t	34	1	1,5

^a Stan w czerwcu.

Plony zbóż ogółem z 1 ha

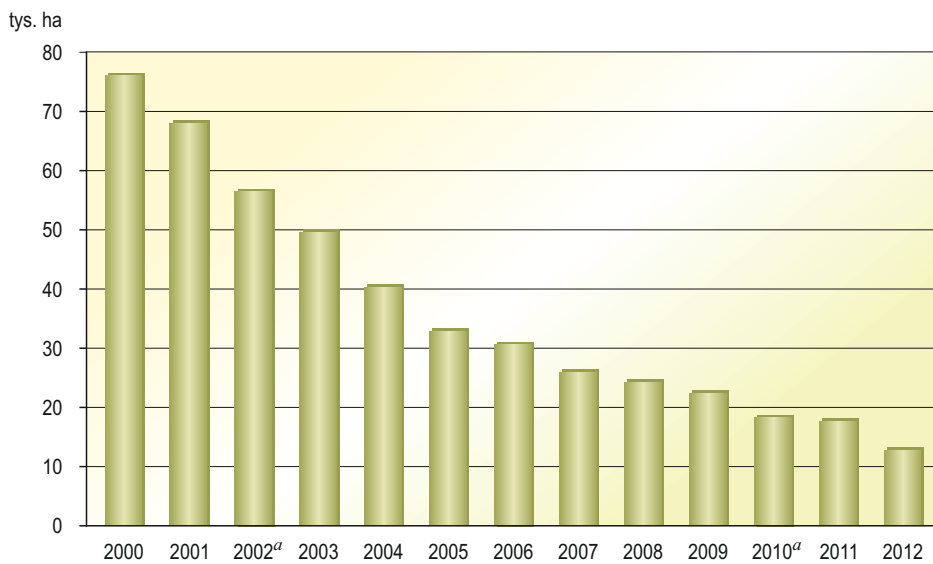

Zbiory zbóż ogółem

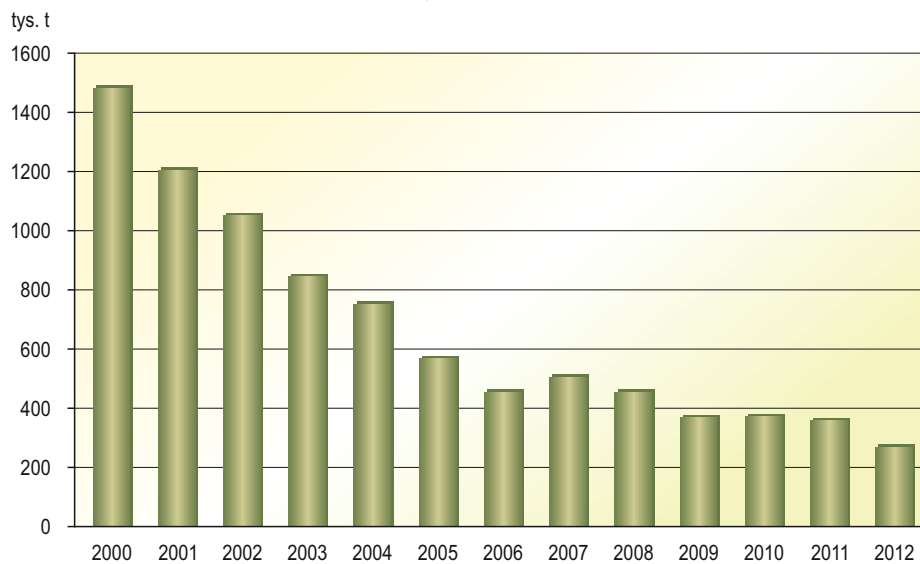
Powierzchnia uprawy ziemniaków

Stan w czerwcu

^α Dane powszechnych spisów rolnych.

Zbiory ziemniaków

1.4. ZIEMNIAKI

Od wielu lat w województwie podlaskim utrzymuje się tendencja ograniczania uprawy ziemniaków. W 2012 r. zasadzono je na powierzchni 12,7 tys. ha, w tym 0,6 tys. ha uprawiano w ogrodach przydomowych. W stosunku do poprzedniego roku areał uprawy ziemniaków zmniejszył się o 4,9 tys. ha, tj. o 27,9%.

Zbiory ziemniaków w 2012 r. wyniosły 266,8 tys. t i były o 88,4 tys. t (o 24,9%) niższe od uzyskanych rok wcześniej. Zwiększeniu uległy natomiast ich plony; z 1 ha powierzchni uprawy ziemniaków zebrano średnio 210 dt bulw, co stanowiło 104,0% wydajności z 2011 r.

Tabl. 8. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
O g ó l e m			
Powierzchnia ^a w ha	17613	12704	72,1
Plony z 1 ha w dt	202	210	104,0
Zbiory w t	355138	266784	75,1
Sektor prywatny			
Powierzchnia ^a w ha	17606	12698	72,1
Plony z 1 ha w dt	202	210	104,0
Zbiory w t	355006	266637	75,1
W tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia ^a w ha	17605	12697	72,1
Plony z 1 ha w dt	202	210	104,0
Zbiory w t	355006	266637	75,1
Sektor publiczny			
Powierzchnia ^a w ha	7	7	100,0
Plony z 1 ha w dt	189	210	111,1
Zbiory w t	132	147	111,0

^a Stan w czerwcu.

W 2012 r. produkcję zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe wyszacowano na 1388,9 tys. t, czyli o 55,2 tys. t (o 4,1%) więcej niż rok wcześniej. Zdecydowały o tym wyższe o 6,2% niż przed rokiem zbiory zbóż, podczas gdy ziemniaków zebrano o 24,9% mniej niż rok wcześniej.

Przeciętna produkcja uzyskana z 1 ha uprawy zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe osiągnęła poziom 29,9 dt wobec 27,1 dt w 2011 r.

Tabl. 9. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe^a

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w tonach		2011=100
Ogółem	1333721	1388888	104,1
Sektor prywatny	1329945	1384525	104,1
w tym gospodarstwa indywidualne	1297649	1349220	104,0
Sektor publiczny	3775	4363	115,6
Zboża	1244936	1322192	106,2
Sektor prywatny	1241193	1317866	106,2
w tym gospodarstwa indywidualne	1208897	1282561	106,1
Sektor publiczny	3742	4326	115,6
Ziemniaki	88785	66696	75,1
Sektor prywatny	88752	66659	75,1
w tym gospodarstwa indywidualne	88752	66659	75,1
Sektor publiczny	33	37	112,1

^a W przeliczeniu: 1 dt zbóż = 4 dt ziemniaków.

1.5. BURAKI CUKROWE

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych uległa dalszemu ograniczeniu i w 2012 r. wyniosła 0,1 tys. ha wobec 0,7 tys. ha w roku poprzednim. Plony osiągnęły 443 dt z 1 ha i były o 1,8% mniejsze niż rok wcześniej.

Ze zbiorów 2012 r. skupiono 4,9 tys. t buraków cukrowych, co stanowiło 15,2% produkcji z 2011 r.

Tabl. 10. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Ogółem			
Powierzchnia ^a w ha	716	111	15,5
Plony z 1 ha w dt	451	443	98,2
Zbiory w t	32274	4921	15,2
W tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia ^a w ha	544	30	5,5
Plony z 1 ha w dt	435	380	87,4
Zbiory w t	23686	1140	4,8

^a Stan w czerwcu.

1.6. ROŚLINY OLEISTE

W 2012 r. rośliny oleiste uprawiano na 8,4 tys. ha i ich areał zwiększył się o 1,1 tys. ha, tj. o 14,6% w odniesieniu do zanotowanego w 2011 r.

Tabl. 11. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
O g ó l e m			
Powierzchnia ^a w ha	7337	8405	114,6
Plony z 1 ha w dt	25,6	27,3	106,6
Zbiory w t	18785	22960	122,2
Sektor prywatny			
Powierzchnia ^a w ha	7205	8289	115,0
Plony z 1 ha w dt	25,7	27,4	106,6
Zbiory w t	18487	22678	122,7
W tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia ^a w ha	5791	6901	119,2
Plony z 1 ha w dt	25,6	25,8	100,8
Zbiory w t	14799	17802	120,3
Sektor publiczny			
Powierzchnia ^a w ha	132	116	87,9
Plony z 1 ha w dt	22,6	24,3	107,5
Zbiory w t	298	282	94,8

^a Stan w czerwcu.

W omawianym roku 95,7% ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych zajmował rzepak, przy czym rzepak ozimy uprawiano na 7,8 tys. ha, natomiast jary – na 0,2 tys. ha. W strukturze zasiewów rzepak stanowił 1,3%, a w porównaniu z rokiem poprzednim areał jego uprawy był o 1,1 tys. ha (o 15,2%) większy.

W 2012 r. plony rzepaku z 1 ha wyszacowano na 28,0 dt, czyli o 6,1% więcej niż przed rokiem. Jego zbiory wyniosły 22,5 tys. t i przekroczyły produkcję z 2011 r. o 4,1 tys. t (o 22,4%).

Tabl. 12. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
O g ó l e m			
Powierzchnia ^a w ha	6981	8043	115,2
Plony z 1 ha w dt	26,4	28,0	106,1
Zbiory w t	18427	22547	122,4

^a Stan w czerwcu.

Tabl. 12. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku (dok.)

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Sektor prywatny			
Powierzchnia ^a w ha	6855	7934	115,7
Plony z 1 ha w dt	26,5	28,1	106,0
Zbiory w t	18132	22267	122,8
W tym gospodarstwa indywidualne			
Powierzchnia ^a w ha	5463	6573	120,3
Plony z 1 ha w dt	26,5	26,5	100,0
Zbiory w t	14455	17428	120,6
Sektor publiczny			
Powierzchnia ^a w ha	126	109	86,5
Plony z 1 ha w dt	23,4	25,7	109,8
Zbiory w t	295	280	94,8

^a Stan w czerwcu.

Na uzyskanie wyższych niż przed rokiem plonów rzepaku wpłynęły następujące czynniki:

- siewy przeprowadzone w optymalnych terminach agrotechnicznych,
- dobry stan plantacji przed wejściem w okres zimowego spoczynku,
- korzystne warunki pogodowe w okresie wypełniania łuszczyń i nalewania nasion.

Do ograniczenia plonów przyczyniły się natomiast:

- znaczne przesuszenie gleby w początkowej fazie wzrostu rzepaku jesienią 2011 r.,
- notowane w okresie zimowym spadki temperatury do minus 25°C, przy niedostatecznej okrywie śnieżnej,
- występujące w maju ochłodzenie oraz przejściowe okresy niedoboru wilgoci w glebie, które przyczyniły się do spowolnienia wzrostu i rozwoju rzepaku,
- obserwowane w lipcu intensywne opady deszczu połączone z silnym wiatrem o charakterze burzowym, powodujące wyleganie oraz osypywanie nasion.

1.7. UPRAWY PASTEWNE

Do zbiorów w 2012 r. pod uprawę roślin pastewnych w plonie głównym przeznaczono 562,8 tys. ha, czyli powierzchnię o 58,5 tys. ha, tj. o 11,6% większą niż przed rokiem. Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych w plonie głównym zajmowały 149,1 tys. ha i w odniesieniu do 2011 r. areal ich uprawy zwiększył się o 49,2 tys. ha, tj. o 49,3%. Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 413,7 tys. ha i była o 9,3 tys. ha, czyli o 2,3% większa niż rok wcześniej.

Tabl. 13. Powierzchnia paszowa
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Powierzchnia paszowa ^a		Powierzchnia trwałych użytków zielonych		Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym			
	w ha	w % powierzchni użytków rolnych	w ha	w % powierzchni użytków rolnych	ogółem		w tym powierzchnia użytkowana na pasze	
					w ha	w % powierzchni zasiewów	w ha	w % powierzchni zasiewów
O g ó ł e m 2011	501680	47,2	404444	38,0	99877	16,5	97238	16,1
2012	556173	51,3	413738	38,2	149074	23,5	142436	22,6
Sektor prywatny	554597	51,4	412430	38,2	148750	23,6	142167	22,6
w tym gospodarstwa indywidualne	552843	51,7	410931	38,5	148312	23,9	141912	22,9
Sektor publiczny	1575	42,7	1306	35,4	324	21,7	268	17,9

^a Obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych z przeznaczeniem na zbiór pasz.

Areał uprawy roślin pastewnych (łącznie z trwałymi użytkami zielonymi) przeznaczonych na zbiór pasz w 2012 r. zwiększył się w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 54,5 tys. ha (o 10,9%) i wyniósł 556,2 tys. ha. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych ukształtował się na poziomie 51,3% i wzrósł w ciągu roku o 4,1 p. proc.

Tabl. 14. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	Strączkowe pastewne ^a	Koniczyna	Lucerna i esparceta	Seradela	Inne pastewne i trawy	Kukurydza	Okopowe pastewne
O g ó ł e m 2011	99877	2492	6179	2117	2406	22578	63886	219
2012	149074	4823	4016	2270	1613	46462	89694	196
Sektor prywatny	148750	4803	3990	2247	1611	46380	89534	185
w tym gospodarstwa indywidualne	148312	4620	3979	2247	1611	46284	89386	185
Sektor publiczny	324	20	26	23	2	82	160	11

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno.

W omawianym roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększył się areał uprawy innych pastewnych i traw – o 23,9 tys. ha (ponad 2-krotnie), strączkowych pastewnych – o 2,3 tys. ha (prawie 2-krotnie), kukurydzy na zielonkę – o 25,8 tys. ha (o 40,4%) oraz lucerny z espar-

cetą – o 0,2 tys. ha (o 7,2%), ograniczeniu uległa natomiast powierzchnia uprawy koniczyny – o 2,2 tys. ha (o 35,0%), seradeli – o 0,8 tys. ha (o 33,0%), a także okopowych pastewnych – o 23 ha (o 10,5%).

W strukturze powierzchni roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym od wielu lat dominują kukurydza, jak również inne pastewne i trawy. W 2012 r. ich udział wyniósł odpowiednio 60,2% i 31,2%.

Z ogólnej powierzchni (149,1 tys. ha) uprawy polowej roślin pastewnych 6,5 tys. ha, tj. 4,3% przeznaczono na zbiór ziarna i nasion, ze 142,4 tys. ha, tj. 95,6% zebrano plon w postaci zielonki, a pozostałe 0,2 tys. ha, tj. 0,1% przyorano.

W 2012 r. plony ziarna strączkowych pastewnych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) z 1 ha osiągnęły 25,0 dt wobec 22,2 dt w roku poprzednim. Nasion koniczyny zebrano 3,6 dt z 1 ha, czyli o 1,1 dt mniej niż w 2011 r., plon seradeli ukształtował się na poziomie 2,6 dt z 1 ha, tj. o 1,5 dt niższym niż rok wcześniej, a zbiory z 1 ha innych pastewnych i traw wyniosły 4,6 dt i były o 0,7 dt mniejsze od uzyskanych w poprzednim roku.

Tabl. 15. *Plony nasion roślin pastewnych*

Wyszczególnienie	Strączkowe pastewne ^a	Koniczyna	Seradela	Inne pastewne i trawy
	z 1 ha w dt			
O g ó ł e m 2011	22,2	4,7	4,1	5,3
..... 2012	25,0	3,6	2,6	4,6
Sektor prywatny	25,0	3,6	2,6	4,6
w tym gospodarstwa indywidualne ...	25,5	3,6	2,6	4,6
Sektor publiczny	15,5	–	6,0	.

a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły plony zielonki większości roślin pastewnych, a jedynie kukurydza plonowała nieco słabiej.

Tabl. 16. *Plony roślin pastewnych*

Wyszczególnienie	Pastwi-ska trwałe	Strącz-kowe paste-wne	Koni-czyna	Lucerna i espar-ceta	Sera-dela	Inne paste-wne i trawy	Kuku-rydza	Po-plony i wsiew-ki	Okopowe paste-wne
	zielonka								
	z 1 ha w dt								
O g ó ł e m 2011	231	187	257	280	193	285	507	103	328
..... 2012	232	197	284	283	227	300	503	120	331
Sektor prywatny	233	197	285	283	227	300	504	120	350
w tym gospodarstwa indywidualne	234	197	286	283	227	301	504	120	350
Sektor publiczny	48	–	43	–	–	261	433	–	.

W analizowanym roku zebrano 6068,4 tys. t zielonki roślin pastewnych uprawianych na grun-
tach ornych w plonie głównym, czyli o 1926,9 tys. t, tj. o 46,5% więcej niż przed rokiem. Pro-
dukcja poplonów i wsiewek osiągnęła 92,7 tys. t i była wyższa niż w 2011 r. o 13,5 tys. t, tj.
o 17,1%, natomiast zbiory okopowych pastewnych wyniosły 6,5 tys. t i zmniejszyły się w stosun-
ku do poprzedniego roku o 0,7 tys. t, tj. o 9,9%.

Tabl. 17. *Zbiory pasz*

Wyszczególnienie	2011		2012		
	ogółem		sektor prywatny		sektor publiczny
			razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w dt					
Zielonka z trwałych użytków zielonych i upraw polowych w plonie głównym	148691651	173418932	173250808	173037059	168124
łąki trwałe	81829080	87153145	87103170	86944120	49975
pastwiska trwałe	25447737	25582233	25552830	25545780	29403
strączkowe pastewne	94276	107547	107547	107547	–
motylkowe i trawy	8904855	15418017	15398617	15389068	19400
kukurudza	32415703	45157990	45088644	45050544	69346
Poplony i wsiewki	791989	927043	927043	927043	–
Okopowe pastewne	71920	64795	64795	64795	–

Trwałe użytki zielone w 2012 r. zajmowały powierzchnię 413,7 tys. ha, czyli o 9,3 tys. ha, tj. o 2,3% większą niż przed rokiem, a ich udział w strukturze użytków rolnych gospodarstw rolnych wzrósł o 0,2 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku i wyniósł 38,2%.

Powierzchnię łąk i pastwisk trwałych oraz uzyskaną z nich produkcję w poszczególnych formach własności w 2012 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Powierzchnia ^a		Zbiory zielonki	
	w tys. ha	2011=100	w tys. t	2011=100
Sektor prywatny	412,4	102,3	11265,6	105,1
w tym gospodarstwa indywidualne	410,9	102,3	11249,0	105,1
Sektor publiczny	1,3	103,2	7,9	91,7

^a Stan w czerwcu.

W 2012 r. z trwałych użytków zielonych zebrano łącznie 2254,7 tys. t pasz (w przeliczeniu na siano), czyli o 109,2 tys. t, tj. o 5,1% więcej niż w roku poprzednim.

W omawianym roku zbiory siana z łąk trwałych wyniosły 1743,1 tys. t i wzrosły w stosunku do uzyskanych przed rokiem o 106,5 tys. t, tj. o 6,5%. Wyższa produkcja siana była wynikiem

zwiększenia o 3,1% powierzchni łąk trwałych oraz lepszego o 3,2% plonowania. Łącznie z trzech pokosów zebrano 57,4 dt siana z 1 ha wobec 55,6 dt rok wcześniej.

Tabl. 18. *Produkcja z łąk trwałych*

Wyszczególnienie	Ogółem			I pokos		II pokos		III pokos		
	powierzchnia ^a w ha	plony z 1 ha	zbiory	plony z 1 ha	zbiory	plony z 1 ha	zbiory	plony z 1 ha	zbiory	
		w przeliczeniu na siano w dt								
Ogółem	2011	294481	55,6	16365816	25,0	7362703	19,3	5687221	11,3	3315892
	2012	303640	57,4	17430629	26,0	7881370	19,4	5893122	12,0	3656137
	2011=100	103,1	103,2	106,5	104,0	107,0	100,5	103,6	106,2	110,3
Sektor prywatny	2011	293783	55,7	16354986	25,0	7355655	19,4	5684869	11,3	3314462
	2012	302952	57,5	17420634	26,0	7876434	19,4	5889857	12,1	3654343
	2011=100	103,1	103,2	106,5	104,0	107,1	100,0	103,6	107,1	110,3
W tym gospodarstwa	2011	292801	55,8	16325369	25,1	7338059	19,4	5678358	11,3	3308952
indywidualne	2012	301761	57,6	17388824	26,0	7859876	19,5	5875469	12,1	3653479
	2011=100	103,1	103,2	106,5	103,6	107,1	100,5	103,5	107,1	110,4
Sektor publiczny	2011	698	15,5	10830	10,1	7048	3,4	2352	2,0	1430
	2012	688	14,5	9995	7,2	4936	4,7	3265	2,6	1794
	2011=100	98,6	93,5	92,3	71,3	70,0	138,2	138,8	130,0	125,5

^a Stan w czerwcu.

Tabl. 19. *Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2012 r.*

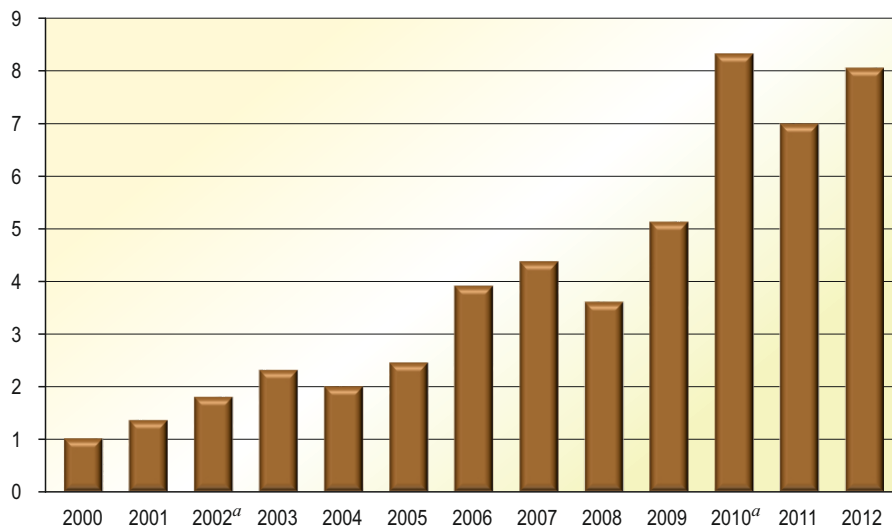
Wyszczególnienie	Ogółem	I pokos	II pokos	III pokos
	w odsetkach			
Powierzchnia ^a				
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki:				
Z których trawę zebrano:				
w postaci siana	x	34,9	37,0	11,2
jako zielonkę na:				
kiszenie	x	48,8	37,3	34,3
bieżące skarmianie	x	5,2	9,6	12,8
Użytkowane jako pastwiska	x	8,0	11,8	33,6
Skoszone lecz niezbrane	x	0,6	0,8	0,9
Nieeksploatowane	x	2,5	3,5	7,2
Zbiory				
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki:				
Z których trawę zebrano:				
w postaci siana	32,6	36,8	39,3	12,8
jako zielonkę na:				
kiszenie	44,4	50,3	39,5	39,3
bieżące skarmianie	8,4	5,1	9,4	13,8
Użytkowane jako pastwiska	14,7	7,8	11,8	34,1

^a Stan w czerwcu.

Powierzchnia uprawy rzepaku

Stan w czerwcu

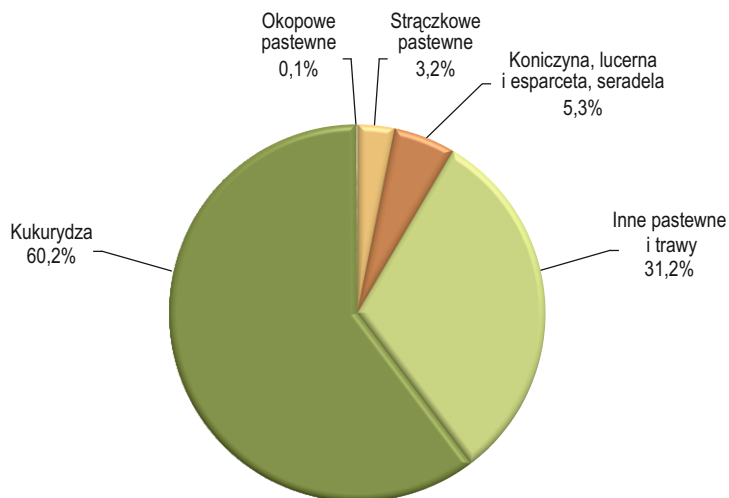
tys. ha

^a Dane powszechnych spisów rolnych.

Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2012 r.

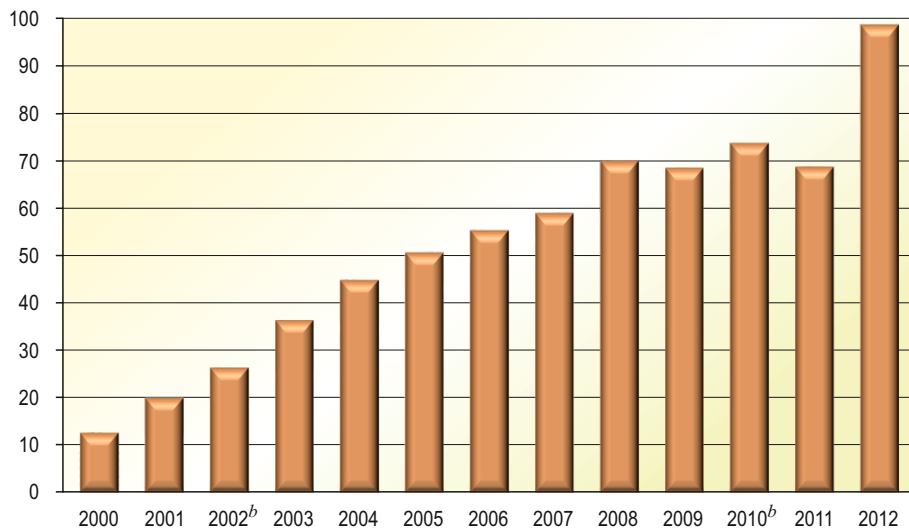
Stan w czerwcu

Powierzchnia uprawy kukurydzy^a

Stan w czerwcu

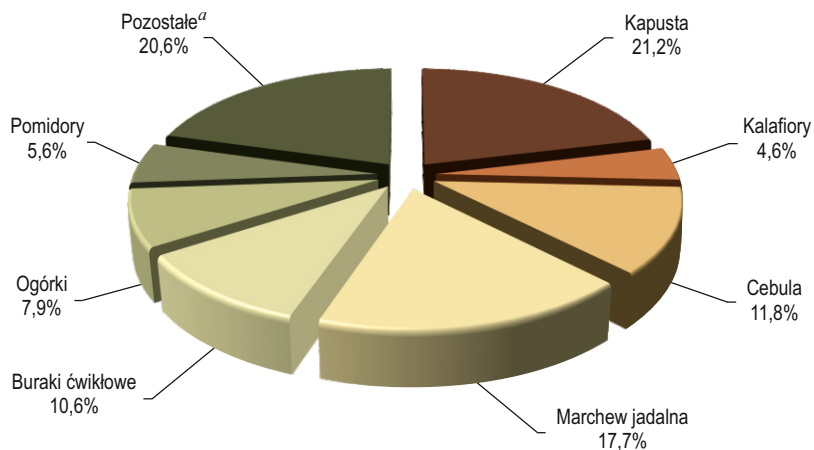
tys. ha

^a Z przeznaczeniem na ziarno i zielonkę. ^b Dane powszechnych spisów rolnych.

Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2012 r.

Stan w czerwcu

^a Pietruszka, sely, pory, sałata, rzodkiewka, papryka i inne.

W 2012 r. z 1 ha pastwisk trwałych zebrano 232 dt zielonki, czyli o 1 dt więcej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na siano wydajność wyniosła 46,4 dt z 1 ha i stanowiła 80,8% plonu wyszacowanego dla łąk trwałych. W omawianym roku z pastwisk trwałych uzyskano 2558,2 tys. t zielonki, a więc jej produkcja w odniesieniu do 2011 r. zwiększyła się o 13,4 tys. t, tj. o 0,5%.

1.8. UPRAWY OGRODNICZE

1.8.1. Warzywa gruntowe

W 2012 r. pod uprawę warzyw gruntowych przeznaczono 2,4 tys. ha, czyli powierzchnię o 0,1 tys. ha, tj. o 5,8% mniejszą niż przed rokiem. W porównaniu z 2011 r. zmniejszył się areal uprawy kalafiorów, ogórków, pomidorów oraz pozostałych warzyw (pietruszki, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych), a powierzchnia kapusty, cebuli, marchwi i buraków ćwikłowych była większa niż rok wcześniej.

Tabl. 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie	2011		2012			
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w liczbach bezwzględnych				2011=100	
Powierzchnia ^a w ha						
O g ó ł e m	2553	2552	2405	2404	94,2	94,2
Kapusta	421	420	510	510	121,3	121,3
Kalafiorzy	153	153	110	110	72,1	72,1
Cebula	172	172	283	283	164,3	164,2
Marchew jadalna	295	295	426	426	144,3	144,3
Buraki ćwikłowe	85	85	255	255	299,6	300,1
Ogórki	288	288	190	190	66,0	66,0
Pomidory	150	150	135	135	89,9	89,9
Pozostałe ^b	988	988	495	495	50,1	50,1
Plony z 1 ha w dt						
Kapusta	393	394	389	389	99,0	98,7
Kalafiorzy	140	140	159	160	113,6	114,3
Cebula	311	311	259	259	83,3	83,3
Marchew jadalna	277	277	225	225	81,2	81,2
Buraki ćwikłowe	273	274	236	236	86,4	86,1
Ogórki	156	156	134	134	85,9	85,9
Pomidory	135	135	145	145	107,4	107,4
Pozostałe ^b	139	139	146	146	105,0	105,0

a Stan w czerwcu. b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.

Tabl. 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych (dok.)

Wyszczególnienie	2011		2012			
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w liczbach bezwzględnych				2011=100	
Zbiory w dt						
O g ó ł e m	548020	547768	562684	562578	102,7	102,7
Kapusta	165560	165420	198586	198580	119,9	120,0
Kalafiory	21477	21450	17602	17600	82,0	82,1
Cebula	53502	53500	73257	73250	136,9	136,9
Marchew jadalna	81901	81850	95825	95780	117,0	117,0
Buraki ćwikłowe	23279	23250	60142	60100	258,4	258,5
Ogórki	44982	44980	25415	25413	56,5	56,5
Pomidory	20250	20250	19580	19580	96,7	96,7
Pozostałe ^b	137070	137068	72278	72275	52,7	52,7

^b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.

Zbiory kapusty w omawianym roku wyniosły 19,9 tys. t i zwiększyły się o 3,3 tys. t (o 19,9%) w stosunku do zanotowanych rok wcześniej. Wyższa produkcja była wynikiem zwiększonej o 21,3% powierzchni uprawy, podczas gdy plonowanie było nieco niższe (o 1,0%) niż przed rokiem.

Produkcję kalafiorów oszacowano na 1,8 tys. t, tj. o 0,4 tys. t (o 18,0%) mniej niż w roku poprzednim. O niższych zbiorach zdecydowało zmniejszenie areалу uprawy o 27,9%, natomiast wydajność z 1 ha zwiększyła się o 13,6%.

W 2012 r. zbiory cebuli osiągnęły 7,3 tys. t i przekroczyły produkcję sprzed roku o 2,0 tys. t (o 36,9%). O wyższym poziomie produkcji przesądził wzrost o 64,3% powierzchni uprawy, zaś plony z 1 ha stanowiły 83,3% wydajności z roku poprzedniego.

Produkcja marchwi wyniosła 9,6 tys. t i zwiększyła się o 1,4 tys. t (o 17,0%) w stosunku do zanotowanej przed rokiem. Wzrost zbiorów wynikał ze zwiększenia o 44,3% areálu uprawy podczas gdy plonowanie było o 18,8% gorsze niż w roku poprzednim.

Produkcja buraków ćwikłowych w 2012 r. ukształtowała się na poziomie 6,0 tys. t i 2,5-krotnie przekroczyła zbiory z poprzedniego roku. Na zaistniałą sytuację miała wpływ 3-krotnie zwiększona powierzchnia uprawy, natomiast plony uzyskane z 1 ha stanowiły 86,4% wydajności sprzed roku.

W omawianym roku zbiory ogórków wyniosły 2,5 tys. t i były o 2,0 tys. t (o 43,5%) niższe od uzyskanych w 2011 r. O niekorzystnym poziomie produkcji zdecydowało zmniejszenie o 34,0% powierzchni uprawy ogórków, jak i spadek o 14,1% plonu z 1 ha.

W 2012 r. zbiory pomidorów osiągnęły poziom 2,0 tys. t, czyli niższy o 0,1 tys. t (o 3,3%) od uzyskanego w roku poprzednim. Zmniejszenie produkcji było wynikiem ograniczenia o 10,1% powierzchni uprawy, przy wyższym o 7,4% plonowaniu.

W omawianym roku zebrano 7,2 tys. t pozostałych warzyw (pietruszki, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych), tj. o 6,5 tys. t (o 47,3%) mniej niż w 2011 r. Duży spadek produkcji wynikał ze zmniejszenia o niemal połowę powierzchni uprawy, podczas gdy ich plony były o 5,0% wyższe od uzyskanych rok wcześniej.

1.8.2. Owoce

W 2012 r. zebrano 28,1 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co oznacza wzrost produkcji o 4,0 tys. t (o 16,6%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Tabl. 21. Zbiory owoców

Wyszczególnienie	2011		2012			
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w dt				2011=100	
O g ó ł e m	240878	240818	280762	280633	116,6	116,5
Z drzew	160923	160866	191380	191255	118,9	118,9
jabłka	131235	131178	162407	162282	123,8	123,7
gruszki	7962	7962	8065	8065	101,3	101,3
śliwki	9496	9496	9439	9439	99,4	99,4
wiśnie	10328	10328	9210	9210	89,2	89,2
czereśnie	1470	1470	1932	1932	131,4	131,4
pozostałe ^a	432	432	327	327	75,7	75,7
Z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	79955	79952	89382	89378	111,8	111,8
truskawki	37830	37830	30460	30460	80,5	80,5
maliny ^b	2350	2350	3309	3309	140,8	140,8
agrest	1961	1961	2395	2395	122,1	122,1
porzeczki	16564	16561	31073	31069	187,6	187,6
pozostałe ^c	21250	21250	22145	22145	104,2	104,2

^a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

Z drzew zebrano łącznie 19,1 tys. t owoców, czyli o 3,0 tys. t, tj. o 18,9% więcej niż w 2011 r. O wzroście produkcji owoców z drzew zadecydowały wyższe zbiory jabłek, gruszek i czereśni, natomiast pozostałych gatunków owoców zebrano mniej niż przed rokiem.

Zbiory jabłek w 2012 r. wyniosły 16,2 tys. t i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 3,1 tys. t (o 23,8%). Na wyższą ich produkcję wpłynęło bardzo dobre plonowanie, przy ograniczeniu powierzchni uprawy jabłoni. Z 1 drzewa owocującego zebrano przeciętnie 19,5 kg owoców, czyli o 3,7 kg (o 23,4%) więcej niż rok wcześniej.

Zbiory gruszek w omawianym roku osiągnęły poziom 0,8 tys. t, czyli o 1,3% wyższy od zanotowanego rok wcześniej. O wzroście produkcji zadecydowały lepsze o 11,4% plony, zaś powierzchnia uprawy gruszek uległa zmniejszeniu. W 2012 r. wydajność z 1 drzewa owocującego wyniosła 8,8 kg wobec 7,9 kg rok wcześniej.

Zbiory śliwek oszacowano na 0,9 tys. t, tj. na poziomie nieco niższym niż przed rokiem. Ograniczona o 0,6% powierzchnia zajęta pod uprawę śliw, mimo utrzymania plonowania sprzed roku, wynoszącego 5,0 kg z 1 drzewa owocującego, zadecydowała o spadku produkcji o 0,6%.

W 2012 r. zebrano 0,9 tys. t wiśni, tj. o 0,1 tys. t (o 10,8%) mniej niż w roku poprzednim. Decydujący wpływ na zmniejszenie produkcji miała zarówno ograniczona powierzchnia uprawy, jak i niższe plony. Plon z 1 drzewa owocującego oszacowano na 3,4 kg, czyli o 0,3 kg (o 8,1%) mniej niż w roku poprzednim.

Zbiory czereśni w omawianym roku wyniosły 0,2 tys. t i przekroczyły produkcję z 2011 r. o 0,1 tys. t, tj. o 31,4%. Mimo zmniejszenia powierzchni uprawy, wyższa o 38,1% wydajność z 1 drzewa owocującego przyczyniła się do zwiększenia produkcji.

W 2012 r. zbiory moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich oszacowano na 0,3 tys. t, co stanowiło 75,7% produkcji sprzed roku. Niższe zbiory były wynikiem zarówno zmniejszenia powierzchni ich uprawy, jak i bardzo niskich plonów.

Tabl. 22. *Plony z 1 drzewa owocującego*

Wyszczególnienie	2011		2012			
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w kg				2011=100	
Jabłka	15,8	15,8	19,5	19,5	123,4	123,4
Gruszki	7,9	7,9	8,8	8,8	111,4	111,4
Śliwki	5,0	5,0	5,0	5,0	100,0	100,0
Wiśnie	3,7	3,7	3,4	3,4	91,9	91,9
Czereśnie	4,2	4,2	5,8	5,8	138,1	138,1
Pozostałe ^a	5,0	5,0	1,5	1,5	30,0	30,0

^a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2012 r. wyniosły 8,9 tys. t i zwiększyły się o 0,9 tys. t (o 11,8%) w stosunku do uzyskanych przed rokiem. Do wzrostu produkcji przyczyniły się wyższe zbiory z wszystkich gatunków krzewów i plantacji jagodowych, z wyjątkiem truskawek, których zebrano o 19,5% mniej niż w poprzednim roku.

Tabl. 23. Powierzchnia uprawy i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2011		2012			
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	w liczbach bezwzględnych				2011=100	
Powierzchnia plantacji ^a w ha						
Truskawki ^b	1544	1544	1054	1054	68,3	68,3
Maliny ^c	126	126	317	317	251,6	251,6
Porzeczki	1462	1462	1803	1803	123,3	123,3
Agrest	78	78	57	57	73,1	73,1
Pozostałe ^d	753	753	804	804	106,8	106,8
Plony z 1 ha plantacji w dt						
Truskawki ^b	24,5	24,5	28,9	28,9	118,0	118,0
Maliny ^c	18,6	18,6	10,5	10,5	56,5	56,5
Pozostałe ^d	28,2	28,2	27,5	27,5	97,5	97,5
Plony z 1 krzewu w kg						
Agrest	1,6	1,6	1,9	1,9	118,8	118,8
Porzeczki	0,7	0,7	1,2	1,2	171,4	171,4

a Stan w czerwcu. b Łącznie z poziomkami. c Łącznie z jeżyną bezkolcową. d Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

W analizowanym roku truskawki uprawiano na powierzchni 1,1 tys. ha, czyli o 31,7% mniejszej niż rok wcześniej. Korzystniejsze niż w 2011 r. warunki pogodowe w okresie wegetacji i narastania owoców wpłynęły na lepsze ich plonowanie. Z 1 ha zebrano 28,9 dt owoców, czyli o 18,0% więcej niż w roku poprzednim.

W 2012 r. zbiory malin w województwie podlaskim osiągnęły 0,3 tys. t i zwiększyły się o 0,1 tys. t, tj. o 40,8% w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Wzrost produkcji był wynikiem ponad 2,5-krotnego zwiększenia areалу uprawy, przy znacznie gorszym (o 43,5%) plonowaniu. Z 1 ha powierzchni zebrano 10,5 dt owoców malin wobec 18,6 dt w 2011 r.

W omawianym roku zbiory agrestu oszacowano na 0,2 tys. t, tj. o 22,1% wyżej niż rok wcześniej. Mimo ograniczenia o 26,9% powierzchni uprawy, lepsze o 18,8% plonowanie zdecydowało o wzroście produkcji.

Ogólne zbiory porzeczki wyniosły 3,1 tys. t i były o 1,5 tys. t, tj. o 87,6% większe niż w 2011 r. Do wzrostu produkcji przyczyniły się wyższe o 71,4% plony oraz zwiększony o 23,3%

areal uprawy. Z 1 krzewu porzeczki (kolorowej i czarnej) zebrano przeciętnie 1,2 kg owoców wobec 0,7 kg w poprzednim roku.

Łączne zbiory leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych w omawianym roku osiągnęły 2,2 tys. t i wzrosły się o 0,1 tys. t (o 4,2%) w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Wyższa produkcja była wynikiem zwiększenia o 6,8% powierzchni nasadzeń, natomiast plony nie osiągnęły poziomu sprzed roku i były niższe o 2,5%.

2. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

2.1. BYDŁO I OWCE

Pogłowie bydła w województwie podlaskim w czerwcu 2012 r. liczyło 927,6 tys. szt. i było o 7,5 tys. szt., tj. o 0,8% mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 r., natomiast w odniesieniu do stanu zanotowanego w grudniu poprzedniego roku wzrosło o 32,5 tys. szt., tj. o 3,6%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 85,6 szt. (w tym krów – 43,7 szt.) wobec 88,0 szt. (w tym krów – 42,9 szt.) w czerwcu 2011 r.

Na przestrzeni roku w strukturze stada bydła zmniejszył się jedynie udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,8 p. proc.), natomiast nastąpił wzrost odsetka młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 0,3 p. proc.) oraz bydła w wieku 2 lat i więcej (o 0,5 p. proc.). W tym czasie odsetek krów zwiększył się o 2,3 p. proc. i w czerwcu 2012 r. wyniósł 51,1%.

Tabl. 24. Pogłowie bydła i owiec w 2012 r.
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Bydło						Owce	
	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1–2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej			ogółem	w tym maciorki 1-roczone i starsze
				razem	razem	w tym mleczne		
W sztukach								
O g ó ł e m	927560	202099	192869	532592	473892	463983	21222	13194
Sektor prywatny	926613	201849	192669	532095	473481	463586	21222	13194
w tym gospodarstwa indywidualne	925830	201649	192521	531660	473136	463302	21197	13178
Sektor publiczny	947	250	200	497	411	397	–	–
Stan w czerwcu 2011=100								
O g ó ł e m	99,2	95,5	100,8	100,1	103,9	104,9	106,9	108,0
Sektor prywatny	99,2	95,5	100,8	100,1	103,9	104,9	106,9	108,0
w tym gospodarstwa indywidualne	99,2	95,5	100,7	100,1	103,9	104,9	106,9	108,0
Sektor publiczny	96,8	101,2	90,5	97,5	96,5	94,5	x	x

Tabl. 25. *Struktura pogłowia bydła i owiec w 2012 r. (dok.)*
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Bydło						Owce	
	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1–2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej			ogółem	w tym macioriki 1-roczone i starsze
				razem	w tym krowy			
				razem	razem	w tym mleczne		
Według grup wiekowo-użytkowych								
Ogółem	100,0	21,8	20,8	57,4	51,1	50,0	100,0	62,2
Sektor prywatny	100,0	21,8	20,8	57,4	51,1	50,0	100,0	62,2
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	21,8	20,8	57,4	51,1	50,0	100,0	62,2
Sektor publiczny	100,0	26,4	21,1	52,5	43,4	41,9	–	–

W czerwcu 2012 r. w województwie podlaskim wśród gospodarstw rolnych utrzymujących bydło 22,7% posiadało nie więcej niż 4 szt. zwierząt tego gatunku. W tej grupie gospodarstw znajdowało się tylko 2,5% ogólnego pogłowia bydła.

Gospodarstwa posiadające od 5 do 29 szt. bydła stanowiły 46,9% omawianej populacji gospodarstw i utrzymywano w nich 28,4% ogólnego stada bydła w województwie.

Gospodarstwa, w których znajdowało się 30 szt. i więcej bydła obejmowały 30,4% ogólnej liczby gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą tych zwierząt. W omawianej grupie gospodarstw zanotowano 69,1% pogłowia bydła ogółem.

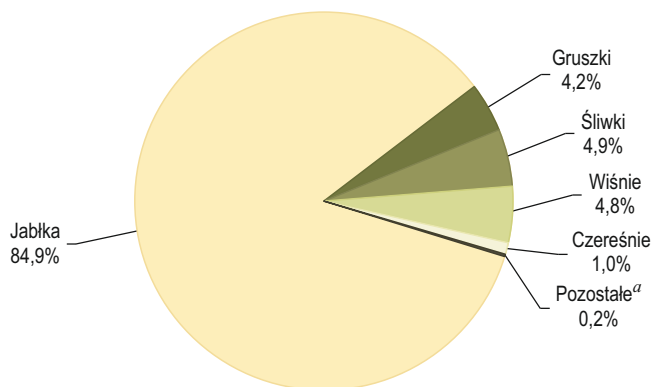
Tabl. 26. *Gospodarstwa rolne utrzymujące bydło według skali chowu*
Stan w czerwcu

L a t a	Ogółem	Gospodarstwa utrzymujące bydło								
		1 szt.	2	3–4	5–9	10–19	20–29	30–49	50–99	100 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	7,7	5,6	10,6	8,0	24,2	14,5	18,4	10,0	1,0
2012	100,0	4,8	6,2	11,7	15,7	18,8	12,4	18,2	10,6	1,6

Tabl. 27. *Pogłowia bydła w gospodarstwach rolnych według skali chowu*
Stan w czerwcu

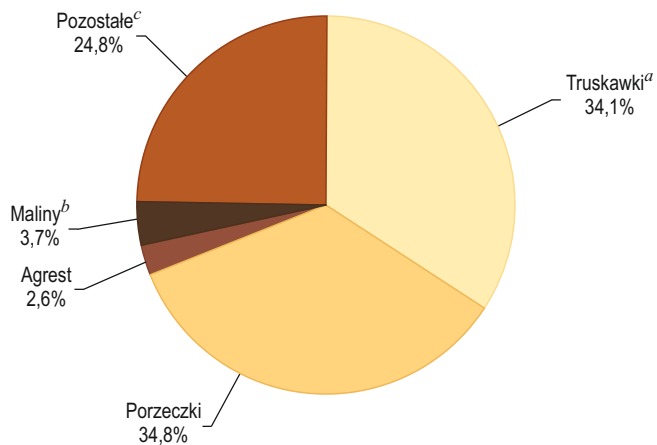
L a t a	Ogółem	W gospodarstwach utrzymujących bydło								
		1 szt.	2	3–4	5–9	10–19	20–29	30–49	50–99	100 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	0,3	0,5	1,6	2,4	14,2	15,5	31,3	27,7	6,5
2012	100,0	0,2	0,5	1,8	4,7	11,0	12,7	29,9	28,8	10,4

Struktura zbiorów owoców z drzew w 2012 r.

^a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.

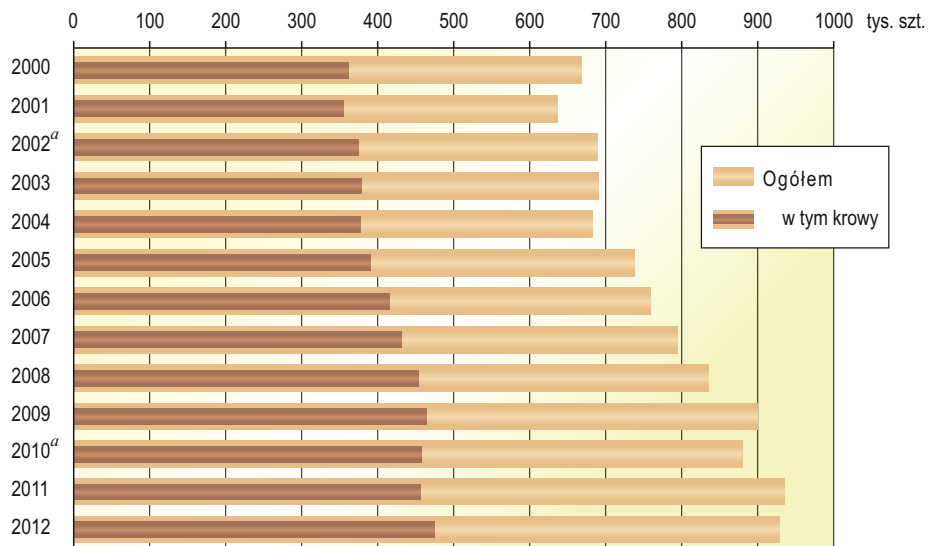
Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2012 r.

^a Łącznie z poziomkami. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

Pogłowie bydła

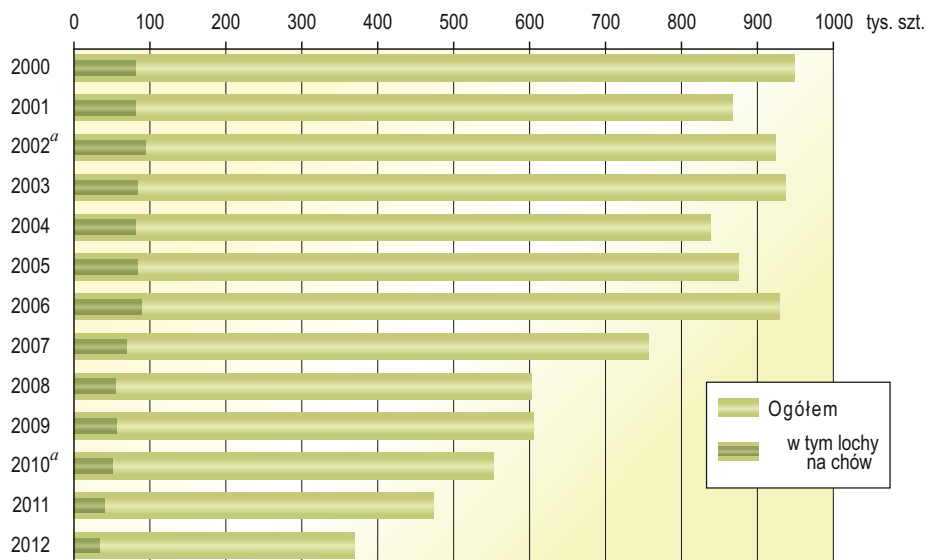
Stan w czerwcu

α Dane powszechnych spisów rolnych.

Pogłowie trzody chlewnej

Stan w końcu lipca

α Dane powszechnych spisów rolnych.

W 2012 r. w ogólnej populacji gospodarstw rolnych posiadających krowy 37,8% utrzymywało do 4 szt. krów. W gospodarstwach o tej skali chowu stwierdzono tylko 5,5% całego pogłowia krów.

Nieco mniejszą grupę obejmującą 36,3% ogółu, tworzyły gospodarstwa utrzymujące od 5 do 19 szt. krów, a pogłowie krów w tych gospodarstwach stanowiło 31,9% ich ogólnego stada.

Odsetek gospodarstw rolnych posiadających 20 szt. i więcej krów ukształtował się na poziomie 25,9%. W tej grupie gospodarstw znajdowało się aż 62,6% całego stada krów w województwie.

*Tabl. 28. Gospodarstwa rolne utrzymujące krowy według skali chowu
Stan w czerwcu*

L a t a	Ogółem	Gospodarstwa utrzymujące krowy								
		1 szt.	2	3-4	5-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	23,1	5,1	7,8	22,4	23,4	10,0	7,1	1,0	0,1
2012	100,0	18,2	9,5	10,1	14,3	22,0	15,4	8,4	1,9	0,2

*Tabl. 29. Pogłowie krów w gospodarstwach rolnych według skali chowu
Stan w czerwcu*

L a t a	Ogółem	W gospodarstwach utrzymujących krowy								
		1 szt.	2	3-4	5-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	2,1	0,9	2,6	14,4	28,8	21,1	22,3	5,9	1,9
2012	100,0	1,4	1,4	2,7	7,7	24,2	27,4	23,0	9,3	2,9

2.2. TRZODA CHLEWNA

W końcu lipca 2012 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło 370,7 tys. szt. i zmniejszyło się w stosunku do zanotowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku o 104,0 tys. szt. (o 21,9%). W odniesieniu do stanu w końcu marca 2012 r. liczebność stada utrzymała się na niezmiennym poziomie.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w końcu lipca 2012 r. wyniosła 34,2 szt. i była o 10,5 szt. mniejsza niż przed rokiem, natomiast obsada loch osiągnęła poziom 3,2 szt., co oznacza spadek o 0,6 szt. w skali roku. W omawianym okresie na 100 ha gruntów ornych przypadało 57,1 szt. trzody chlewnej wobec 76,1 szt. rok wcześniej.

Tabl. 30. Pogłowie trzody chlewnej w 2012 r.
Stan w końcu lipca

Wyszczególnienie	Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze 20–50 kg	Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej	
					razem	w tym lochy
W sztukach						
O g ó ł e m	370705	104294	102682	127822	35907	34863
Sektor prywatny	368650	103444	101990	127637	35579	34544
w tym gospodarstwa indywidualne	357349	99589	97475	125862	34423	33403
Sektor publiczny	2055	850	692	185	328	319
Stan w końcu lipca 2011=100						
O g ó ł e m	78,1	80,4	89,3	67,9	86,2	86,3
Sektor prywatny	78,0	80,3	89,3	67,9	86,1	86,2
w tym gospodarstwa indywidualne	77,4	79,2	88,4	68,0	85,5	85,5
Sektor publiczny	86,9	100,8	81,2	60,7	89,9	93,0
Stan w końcu marca 2012=100						
O g ó ł e m	100,0	106,5	97,6	99,3	92,9	93,1
Sektor prywatny	100,1	106,6	97,7	99,4	92,9	93,1
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	106,5	96,9	99,9	92,4	92,6
Sektor publiczny	87,1	99,2	83,3	56,4	95,6	96,7
Na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.						
O g ó ł e m	34,2	9,6	9,5	11,8	3,3	3,2
Sektor prywatny	34,1	9,6	9,4	11,8	3,3	3,2
w tym gospodarstwa indywidualne	33,4	9,3	9,1	11,8	3,2	3,1
Sektor publiczny	55,7	23,0	18,8	5,0	8,9	8,6

^a Do przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w czerwcu.

W końcu lipca 2012 r., w stosunku do danych sprzed roku, w strukturze stada trzody chlewnej zmniejszył się udział trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 5,2 p. proc.). Zmiana nastąpiła na korzyść prosiąt o wadze do 20 kg (których odsetek wzrósł o 0,8 p. proc.), warchlaków o wadze 20–50 kg (o 3,5 p. proc.) oraz trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej, w tym loch (po 0,9 p. proc.). W omawianym okresie udział loch na chów w ogólnym pogłowie świń ukształtował się na poziomie 9,4%.

Tabl. 31. *Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2012 r.
Stan w końcu lipca*

Wyszczególnienie	Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze 20–50 kg	Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej	
					razem	w tym lochy
Według użytkowników						
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sektor prywatny	99,4	99,2	99,3	99,9	99,1	99,1
w tym gospodarstwa indywidualne	96,4	95,5	94,9	98,5	95,9	95,8
Sektor publiczny	0,6	0,8	0,7	0,1	0,9	0,9
Według grup produkcyjno-użytkowych						
Ogółem	100,0	28,1	27,7	34,5	9,7	9,4
Sektor prywatny	100,0	28,1	27,7	34,6	9,6	9,4
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	27,9	27,3	35,2	9,6	9,3
Sektor publiczny	100,0	41,3	33,7	9,0	16,0	15,5

W końcu lipca analizowanego roku wśród gospodarstw rolnych posiadających trzodę chlewną niemal połowa (tj. 44,8%) utrzymywała nie więcej niż 4 szt. świń. W tej grupie gospodarstw stwierdzono zaledwie 4,0% ogólnego pogłowia trzody chlewnej w województwie.

Odsetek gospodarstw posiadających od 5 do 49 szt. świń osiągnął 48,0%, a znajdujące się w nich stado trzody chlewnej obejmowało 25,0% pogłowia ogółem.

Gospodarstwa towarowe, w których utrzymywano 50 szt. i więcej świń stanowiły 7,2% ogółu gospodarstw z trzodą chlewną, ale zanotowano w nich aż 71,0% ogólnego pogłowia świń.

Tabl. 32. *Gospodarstwa rolne utrzymujące trzodę chlewną według skali chowu
Stan w końcu lipca*

L a t a	Ogółem	Gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną								
		1 szt.	2	3–4	5–9	10–19	20–49	50–99	100– –199	200 szt. i więcej
w odsetkach										
2011	100,0	6,3	19,7	18,8	20,7	16,9	11,6	2,8	1,7	1,5
2012	100,0	10,7	15,0	19,1	20,7	17,8	9,5	3,4	1,5	2,3

Tabl. 33. *Pogłowia trzody chlewnej w gospodarstwach rolnych według skali chowu
Stan w końcu lipca*

L a t a	Ogółem	W gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną								
		1 szt.	2	3–4	5–9	10–19	20–49	50–99	100– –199	200 szt. i więcej
w odsetkach										
2011	100,0	0,3	2,1	3,2	5,9	10,1	16,2	8,9	10,7	42,6
2012	100,0	0,4	1,1	2,5	5,3	8,8	10,9	9,0	7,8	54,2

W końcu lipca 2012 r. aż 73,6% gospodarstw posiadało w swym stadzie tylko 1 lub 2 lochy. Znajdowało się w nich 20,5% ogólnej populacji loch w województwie.

Gospodarstwa utrzymujące od 3 do 19 loch stanowiły 23,0% ogółu gospodarstw posiadających lochy. W tej grupie gospodarstw zanotowano 29,4% całego stada loch.

W nielicznej populacji gospodarstw rolnych (3,4%) utrzymujących 20 szt. i więcej loch znajdowała się połowa (50,1%) ich ogólnego pogłowia.

*Tabl. 34. Gospodarstwa rolne utrzymujące lochy według skali chowu
Stan w końcu lipca*

L a t a	Ogół- łem	Gospodarstwa utrzymujące lochy								
		1 szt.	2	3-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100- -199	200 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	50,5	21,9	14,6	7,1	3,3	1,5	0,7	0,3	0,1
2012	100,0	59,2	14,4	12,2	8,0	2,8	2,0	0,9	0,4	0,1

*Tabl. 35. Pogłowia loch w gospodarstwach rolnych według skali chowu
Stan w końcu lipca*

L a t a	Ogół- łem	W gospodarstwach utrzymujących lochy								
		1 szt.	2	3-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100- -199	200 szt. i więcej
	w odsetkach									
2011	100,0	12,7	11,0	12,4	11,8	10,4	11,4	12,1	8,7	9,5
2012	100,0	13,8	6,7	9,7	11,5	8,2	13,8	13,3	10,8	12,2

2.3. DRÓB

Pogłowia drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2012 r. liczyło 4535,7 tys. szt. i w ciągu roku zmniejszyło się o 1410,3 tys. szt. (o 23,7%). W omawianym okresie zanotowano spadek liczebności populacji większości gatunków drobiu, który w przypadku kur wyniósł 1199,5 tys. szt. (23,1%), gęsi – 210,2 tys. szt. (45,7%) oraz kaczek i drobiu pozostałego – 4,4 tys. szt. (13,7%). Zwiększeniu uległa natomiast populacja indyków o 3,9 tys. szt. (o 1,5%).

W czerwcu 2012 r. obsada drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) na 100 ha użytków rolnych wyniosła 418,6 szt., a na 100 ha gruntów ornych – 698,5 szt., zaś obsada drobiu kurzego ukształtowała się odpowiednio na poziomie 369,2 szt. i 616,1 szt.

Tabl. 36. *Pogłowie drobiu^a*
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	Kury		Gęsi	Indyki	Kaczki i drób pozostały
		razem	w tym nioski			
W sztukach						
Ogółem	2011 5945999	5200152	1032000	459997	254050	31800
	2012 4535735	4000603	947643	249784	257915	27433
W tym sektor prywatny	4535735	4000603	947643	249784	257915	27433
w tym gospodarstwa indywidualne	4434659	3934461	944323	240900	231865	27433
Na 100 ha użytków rolnych w szt.						
Ogółem	2011 559,3	489,1	97,1	43,3	23,9	3,0
	2012 418,6	369,2	87,5	23,1	23,8	2,5
W tym sektor prywatny	420,1	370,5	87,8	23,1	23,9	2,6
w tym gospodarstwa indywidualne	415,0	368,2	88,4	22,5	21,7	2,6

a W wieku powyżej 2 tygodni.

W strukturze drobiu ogółem w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrósł udział kur – o 0,7 p. proc., indyków – o 1,4 p. proc. oraz kaczek i drobiu pozostałego – o 0,1 p. proc., natomiast zmniejszył się odsetek gęsi – o 2,2 p. proc.

Tabl. 37. *Struktura pogłowia drobiu^a w 2012 r.*
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem	Kury		Gęsi	Indyki	Kaczki i drób pozostały
		razem	w tym nioski			
Według użytkowników						
Ogółem – sektor prywatny	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne	97,8	98,3	99,6	96,4	89,9	100,0
Według gatunków						
Ogółem – sektor prywatny	100,0	88,2	20,9	5,5	5,7	0,6
W tym gospodarstwa indywidualne	100,0	88,7	21,3	5,5	5,2	0,6

a W wieku powyżej 2 tygodni.

2.4. KONIE I KOZY

Pogłowie koni w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2012 r. liczyło 19,2 tys. szt. i zmniejszyło się w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem o 1,7 tys. szt. (o 8,0%).

Obsada koni na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,8 szt., podczas gdy w 2011 r. ukształtowała się na poziomie 2,0 szt.

W omawianym okresie w strukturze pogłowia koni sztuki 3-letnie i starsze stanowiły 70,1%. Ich udział w stadzie był o 13,7 p. proc. wyższy niż rok wcześniej.

Tabl. 38. *Pogłowie koni i kóz w 2012 r.*
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Konie		Kozy	
	ogółem	w tym 3-letnie i starsze	ogółem	w tym samice 1-roczone i starsze
W sztukach				
O g ó ł e m	19157	13422	4007	2543
W tym sektor prywatny	19136	13403	4007	2543
w tym gospodarstwa indywidualne	19130	13397	4007	2543
Stan w czerwcu 2011=100				
O g ó ł e m	92,0	114,3	159,1	159,7
W tym sektor prywatny	92,0	114,2	159,1	159,7
w tym gospodarstwa indywidualne	92,0	114,2	159,1	159,7
Na 100 ha użytków rolnych w szt.				
O g ó ł e m	1,8	1,2	0,4	0,2
W tym sektor prywatny	1,8	1,2	0,4	0,2
w tym gospodarstwa indywidualne	1,8	1,3	0,4	0,2

W czerwcu 2012 r. pogłowie kóz liczyło 4,0 tys. szt. i zwiększyło się o 1,5 tys. szt., tj. o 59,1% w stosunku do stanu zanotowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W analizowanym okresie obsada kóz na 100 ha użytków rolnych osiągnęła poziom 0,4 szt. wobec 0,2 szt. w 2011 r.

Samice 1-roczone i starsze stanowiły 63,5% ogólnego pogłowia kóz, a ich odsetek w strukturze stada zwiększył się o 0,3 p. proc. w porównaniu z zanotowanym przed rokiem.

3. SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2012 r. skupiono 187,3 tys. t zbóż, czyli 14,2% ich ogólnej produkcji. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost o 75,6 tys. t (o 67,6%).

Skup ziemniaków w omawianym roku wyniósł 130,7 tys. t i stanowił 49,0% ich produkcji. Był on o 2,8 tys. t (o 2,1%) niższy od zanotowanego w 2011 r.

Ze zbiorów uzyskanych w 2012 r. skupiono 19,8 tys. t rzepaku, tj. o 8,4 tys. t (o 73,0%) więcej niż rok wcześniej.

Skup warzyw gruntowych i spod osłon w omawianym roku osiągnął 20,9 tys. t, czyli zmniejszył się o 0,1 tys. t (o 0,5%) w stosunku do roku poprzedniego. Łącznie skupiono 28,9% ich ogólnej produkcji.

Skup owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2012 r. był ponad 2,5-krotnie większy niż przed rokiem i wyniósł 18,2 tys. t.

Tabl. 39. Skup wybranych produktów rolnych

Wyszczególnienie	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych		2011=100
Zboża w t	111714	187281	167,6
w tym zboża podstawowe	85161	138667	162,8
pszenica	46606	74535	159,9
żyto	20600	33845	164,3
jęczmień	2529	4322	170,9
owies i mieszanki zbożowe	8225	9315	113,3
pszenżyto	7201	16650	231,2
Ziemniaki w t	133510	130662	97,9
Buraki cukrowe w t	32274	4921	15,2
Rzepak w t	11452	19809	173,0
Warzywa w t	20953	20851	99,5
Owoce w t	6992	18225	260,7
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t ...	214275	214580	100,1
bydło	58543	54316	92,8
cielęta	2041	1870	91,6
trzoda chlewna	69383	68327	98,5
owce	206	166	80,6
konie	3244	2846	87,7
drób	80858	87055	107,7
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso w t	143548	144580	100,7
Mleko krowie w tys. l	1771969	1893845	106,9

W omawianym roku skupiono 144,6 tys. t żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, czyli o 1,0 tys. t (o 0,7%) więcej niż rok wcześniej. O wyższym w odniesieniu do 2011 r. poziomie skupu zadecydował wzrost (o 7,7%) skupu żywca drobiowego. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano natomiast spadek skupu żywca wołowego, cielęcego, wieprzowego oraz baraniego i końskiego.

Skup mleka z terenu województwa podlaskiego w 2012 r. wyniósł 1893,8 mln l, czyli o 121,9 mln l (o 6,9%) więcej niż przed rokiem.

Tabl. 40. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)

Wyszczególnienie	2011	2012	
		ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
W milionach złotych			
Ogółem	3501,7	3814,9	3748,5
Produkty roślinne	200,3	290,1	248,9
Produkty zwierzęce	3301,4	3524,8	3499,6
Na 1 ha użytków rolnych w zł			
Ogółem	3294	3521	3508
Produkty roślinne	189	268	233
Produkty zwierzęce	3105	3253	3275

a Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług.

Wartość skupionych produktów rolnych (w cenach bieżących) w analizowanym roku zamknęła się kwotą 3814,9 mln zł i była o 313,2 mln zł (o 8,9%) wyższa od zanotowanej rok wcześniej. Produkty roślinne stanowiły 7,6% ogólnej wartości skupu, natomiast zwierzęce – pozostałe 92,4%.

Wartość skupu ogółem (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 3521 zł, co oznacza że zwiększyła się o 227 zł (o 6,9%) w porównaniu z rokiem poprzednim.

4. CENY W ROLNICTWIE

Od kilku lat utrzymuje się wysokie tempo wzrostu cen ziemi w obrocie prywatnym. W 2012 r. cena 1 ha gruntów ornych w województwie podlaskim ukształtowała się średnio na poziomie 25,6 tys. zł i była o 18,6% wyższa niż przed rokiem. Ceny ziemi wykazywały znaczne zróżnicowanie w zależności od położenia gruntów, klasy bonitacyjnej oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha dobrych (pszenno-buraczanych) gruntów ornych płacono średnio 31,4 tys. zł, średnich (żytnio-ziemniaczanych) – 28,0 tys. zł, a słabych (piaszczystych) – 21,0 tys. zł, czyli więcej niż w poprzednim roku odpowiednio o: 21,3%, 19,1% i 16,5%. Przeciętna cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki wyniosła 25,0 tys. zł i była o 26,8% wyższa niż rok wcześniej. Za 1 ha łąki dobrej płacono 27,3 tys. zł (o 22,7% więcej niż w 2011 r.), a za 1 ha łąki słabej – 19,4 tys. zł (o 20,7% więcej).

Średnia cena dzierżawy 1 ha zarówno gruntu ornego, jak i łąki ukształtowała się na niemal jednakowym poziomie, tj. 0,4 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem odpowiednio o 14,0% i 20,7%.

Tabl. 41. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym

Wyszczególnienie	Województwo			Kraj		
	2011	2012		2011	2012	
	w zł za 1 ha	2011=100		w zł za 1 ha	2011=100	
Zakup/sprzedaż						
Grunty orne	21544	25555	118,6	20004	25442	127,2
dobre (klasy I, II, IIIa)	25897	31424	121,3	23911	32102	134,3
średnie (klasy IIIb, IV)	23520	28021	119,1	20806	25660	123,3
słabe (klasy V, VI)	18006	20979	116,5	16401	19096	116,4
Łąki	19684	24950	126,8	14297	17742	124,1
dobre	22243	27284	122,7	15967	19544	122,4
słabe	16102	19441	120,7	12337	14787	119,9
Dzierżawa						
Grunty orne	394	449	114,0	470	768	163,4
dobre (klasy I, II, IIIa)	509	463	91,0	605	959	158,5
średnie (klasy IIIb, IV)	421	481	114,3	476	765	160,7
słabe (klasy V, VI)	327	400	122,3	361	567	157,1
Łąki	368	444	120,7	307	494	160,9
dobre	417	474	113,7	353	527	149,3
słabe	296	365	123,3	252	443	175,8

W 2012 r. przeciętne ceny zakupu 1 ha gruntów ornych i łąk w województwie podlaskim były wyższe od zanotowanych w kraju, natomiast wydzierżawienie 1 ha omawianych użytków rolnych było w naszym regionie znacznie tańsze niż średnio w Polsce.

Tabl. 42. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych

Wyszczególnienie	2011	2012				
		I-XII	III	VI	IX	XII
W złotych						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt	79,51	81,40	77,61	84,96	81,66	90,80
w tym:						
pszenicy	85,28	89,44	79,26	89,62	88,58	101,21
żyta	77,18	71,56	80,71	82,37	64,76	74,41
jęczmienia	74,89	81,07	84,99	79,50	79,99	83,86
Ziemniaki – za 1 dt	25,18	25,80	.	62,39	24,52	30,60
Żywiec rzeźny – za 1 kg:						
wołowy	5,40	6,30	6,58	6,61	6,47	6,39
wieprzowy	4,47	5,38	4,99	5,49	5,74	5,49
Mleko – za 1 l	1,29	1,27	1,35	1,20	1,23	1,37

Tabl. 42. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (dok.)

Wyszczególnienie	2011	2012				
	I-XII	III	VI	IX	XII	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych	150,6	102,4	96,0	98,2	109,0	120,7
w tym:						
pszenicy	134,3	104,9	86,7	94,3	115,6	126,8
żyta	178,1	92,7	108,0	105,0	80,2	96,0
jęczmienia	150,7	108,3	107,9	95,9	114,4	119,6
Ziemniaki	135,0	102,5	x	43,8	118,2	57,4
Żywiec rzeźny: wołowy	121,9	116,7	127,5	138,6	110,6	97,0
wieprzowy	117,0	120,4	120,8	123,9	117,9	98,7
Mleko	111,2	98,4	105,5	94,5	94,6	95,1

Średnia cena skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w 2012 r. wyniosła 81,40 zł za 1 dt i była o 2,4% większa niż przed rokiem. Za 1 dt ziarna większości gatunków zbóż płacono producentom więcej niż w 2011 r. Wyjątek stanowiły cena żyta w skupie i cena pszenicy na targowiskach, które były niższe od zanotowanych rok wcześniej.

W omawianym roku przeciętna cena skupu ziemniaków osiągnęła wartość 25,80 zł za 1 dt i zwiększyła się o 2,5% w odniesieniu do zanotowanej w 2011 r. W czerwcu i w grudniu stwierdzono znaczny spadek przeciętnej ceny skupu ziemniaków w skali roku i wyniósł on odpowiednio 56,2% i 42,6%. Spośród miesięcy kończących kwartały tylko we wrześniu ich cena była wyższa niż przed rokiem – o 18,2%. Przeciętna cena ziemniaków jadalnych na targowiskach ukształtowała się na poziomie 59,38 zł za 1 dt i zmniejszyła się o 38,1% w stosunku do roku poprzedniego, przy czym we wszystkich miesiącach kończących kwartały cena ziemniaków jadalnych była niższa niż w analogicznych okresach 2011 r.

Tabl. 43. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach

Wyszczególnienie	2011	2012				
	I-XII	III	VI	IX	XII	
W złotych						
Ziarno zbóż konsumpcyjnych – za 1 dt:						
pszenicy	96,59	95,38	93,72	97,03	94,07	96,61
żyta	75,36	75,58	83,48	75,14	73,97	69,75
jęczmienia	88,98	90,10	89,28	91,60	89,22	89,55
Ziemniaki jadalne ^a – za 1 dt	95,97	59,38	64,33	52,13	54,37	55,83

^a Łącznie z jadalnymi wczesnymi.

Tabl. 43. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (dok.)

Wyszczególnienie	2011	2012				
	I-XII	III	VI	IX	XII	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100						
Ziarno zbóż konsumpcyjnych:						
pszenicy	157,4	98,7	96,3	96,6	97,0	107,8
żyta	181,0	100,3	108,4	99,7	89,7	85,8
jęczmienia	158,7	101,3	98,3	98,1	98,1	105,7
Ziemniaki jadalne ^a	95,5	61,9	55,9	45,3	75,5	92,1

^a Łącznie z jadalnymi wczesnymi.

W 2012 r. średnia cena 1 kg żywca wołowego w punktach skupu przekroczyła o 16,7% zanotowaną rok wcześniej i wyniosła 6,30 zł, natomiast za 1 kg żywca wieprzowego w skupie w omawianym roku płacono 5,38 zł, czyli o 20,4% więcej niż w 2011 r. We wszystkich miesiącach kończących kwartały (z wyjątkiem grudnia) ceny skupu żywca wołowego i wieprzowego były wyższe niż w analogicznych okresach 2011 r.

Za 1 l mleka skupionego przez mleczarnie w 2012 r. producenci otrzymywali średnio 1,27 zł wobec 1,29 zł w roku poprzednim. We wszystkich analizowanych miesiącach (z wyjątkiem marca) cena mleka utrzymywała się na niższym poziomie niż przed rokiem.